

UCHWAŁA Nr XVI / 331 / 11
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

z dnia 27 października 2011 r.

w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Ślęzańskiego Parku Krajobrazowego

Na podstawie art. 18 pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (t.j. Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1590 z późn. zm.¹⁾) oraz art. 19 ust. 6a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220 z późn. zm.²⁾), uchwala się, co następuje:

§1. Ustanawia się na lata 2011-2030 plan ochrony dla Ślęzańskiego Parku Krajobrazowego³⁾ w brzmieniu załącznika nr 1 obejmującego część tekstową i załącznika nr 2 obejmującego mapę działań ochronnych, uwzględniający zakres planu zadań ochronnych dla specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 PLH 020021 „Wzgórza Kietczyńskie” i specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 PLH 020040 „Masyw Ślęży” położonych w granicach Ślęzańskiego Parku Krajobrazowego.

§2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Dolnośląskiego.

§3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego.

PRZEWODNICZĄCY SEJMIKU
WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

Jerzy Fokój

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1206 i Nr 167, poz. 1759, z 2006 r. Nr 126, poz. 875 i Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111, Nr 216, poz. 1370 i Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 28, poz. 142 i 146, Nr 40, poz. 230 i Nr 106, poz. 675 oraz z 2011 r. Nr 21, poz. 113 i Nr 149, poz. 887.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1241 i Nr 215, poz. 1664, z 2010 r. Nr 76, poz. 489 i Nr 119, poz. 804 oraz z 2011 r. Nr 34, poz. 170 i Nr 94, poz. 549.

³⁾ Ślęzański Park Krajobrazowy działa na podstawie rozporządzenia nr 5 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 4 kwietnia 2007 r. w sprawie Ślęzańskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 94 poz. 1105 oraz z 2008 r. Nr 303 poz. 3492).

PLAN OCHRONY DLA ŚLĘŻAŃSKIEGO PARKU KRAJOBRAZOWEGO

Rozdział 1

Cele ochrony przyrody Parku

§ 1. Celami ochrony przyrody Ślężańskiego Parku Krajobrazowego, zwanego dalej „Parkiem”, są:

- 1) w zakresie ochrony litosfery:
 - a) zachowanie charakterystycznych dla Masywu Ślęży struktur geologicznych, w tym zespołu ofiolitowego,
 - b) zachowanie zespołów form ukształtowania terenu reprezentujących zestawy cech charakterystycznych dla typów morfogenetycznych Masywu Ślęży,
 - c) zachowanie naturalnego systemu hydrologicznego i hydrogeologicznego,
 - d) zachowanie struktury przestrzennej gleb, ze szczególnym uwzględnieniem gleb organicznych;
- 2) w zakresie ochrony zasobów i ekosystemów wodnych:
 - a) poprawa stanu czystości i przeciwdziałanie wzrostowi trofii wód powierzchniowych,
 - b) przeciwdziałanie zanieczyszczeniu zasobów wód podziemnych,
 - c) zachowanie lub przywracanie elementów naturalnej struktury hydrograficznej,
 - d) utrzymanie funkcjonowania ekosystemów wodnych,
 - e) zachowanie elementów rodzimej różnorodności biologicznej środowisk wodnych, w tym szczególnie cennych i zagrożonych;
- 3) w zakresie ochrony zbiorowisk roślinnych, w tym chronionych siedlisk przyrodniczych:
 - a) zachowanie różnorodności zbiorowisk roślinnych właściwych dla regionu, w tym szczególnie siedlisk przyrodniczych rzadkich i zagrożonych oraz objętych ochroną prawną na mocy rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 sierpnia 2001 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie (Dz. U. z 2001 r. Nr 92 poz. 1029),
 - b) ochrona czynna naturalnych i półnaturalnych siedlisk przyrodniczych, w tym przede wszystkim zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych, muraw ciepłolubnych, muraw naskalnych oraz zbiorowisk roślinności szczelinowej,
 - c) utrzymanie ochrony wybranych siedlisk leśnych oraz objęcie ochroną siedlisk szczególnie cennych, a dotychczas niechronionych,
 - d) odtwarzanie ekosystemów leśnych o składzie gatunkowym zgodnym z siedliskowym typem lasu. Przebudowa drzewostanów monokulturowych niezgodnych z siedliskiem w trakcie użytkowania rębego oraz dobór właściwego składu gatunkowego odnowienia,
 - e) zachowanie i podtrzymanie możliwości trwałego funkcjonowania zbiorowisk roślinnych, w tym szczególnie chronionych siedlisk przyrodniczych poprzez zachowanie właściwego stanu ich ochrony oraz zachowanie łączących je liniowych struktur pełniących funkcje korytarzy ekologicznych;

- 4) w zakresie ochrony gatunków roślin i grzybów oraz ich siedlisk:
- a) objęcie ochroną czynną wybranych stanowisk gatunków roślin naczyniowych takich jak: zanokcica serpentynowa *Asplenium adulterinum*, zanokcica ciemna *Asplenium adiantum-nigrum*, zanokcica klinowata *Asplenium cuneifolium*, przytulia stepowa *Galium valdepilosum*, leniec alpejski *Thesium alpinum* oraz, w przypadku potwierdzenia jego występowania, mieczyk błotny *Gladiolus palustris*,
 - b) zwiększenie ilości martwego drewna, szczególnie pni stojących i leżących w obrębie siedlisk leśnych,
 - c) ograniczanie rozprzestrzeniania się populacji gatunków obcego geograficznie pochodzenia, w tym szczególnie zagrażających gatunkom rodzimym, takich jak robinia akacjowa *Robinia pseudoacacia* i czeremcha amerykańska *Padus serotina*, a także dąb czerwony *Quercus rubra* i dagleżja *Pseudotsuga taxifolia*;
- 5) w zakresie ochrony gatunków zwierząt i ich siedlisk:
- a) zachowanie rodzimej różnorodności gatunkowej zwierząt, właściwej dla regionu, w tym szczególnie gatunków rzadkich, zagrożonych i chronionych,
 - b) zachowanie istniejących stanowisk, ostoi i siedlisk rzadkich, zagrożonych i chronionych gatunków zwierząt oraz przywracanie utraconych składników bogactwa gatunkowego,
 - c) utrzymanie powierzchni dotychczas występującej mozaikowości środowiskowej z dużym udziałem ekotonów, warunkującej bogactwo i różnorodność zgrupowań zwierzęcych,
 - d) utrzymanie lub odtwarzanie korytarzy ekologicznych umożliwiających migrację zwierząt,
 - e) ograniczenie wprowadzania i kontrola liczebności gatunków obcego pochodzenia, w szczególności gatunków inwazyjnych, mogących stanowić zagrożenie dla rodzimej fauny;
- 6) w zakresie ochrony krajobrazów, w tym krajobrazów kulturowych:
- a) wzmocnienie ochrony prawnej zachowanych obiektów dziedzictwa kulturowego oraz rewaloryzacja obiektów zdegradowanych, przy dopuszczeniu ich adaptacji do pełnienia nowych funkcji,
 - b) zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości obiektów dziedzictwa kulturowego,
 - c) uwzględnianie zasad ochrony krajobrazów, w tym krajobrazów kulturowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w tym:
 - zachowanie osi krajobrazowych i powiązań widokowych,
 - zapewnienie właściwej ekspozycji zabytkom,
 - zachowanie historycznych cech zabudowy regionalnej,
 - zachowanie charakterystycznych, historycznych układów urbanistycznych i ruralistycznych,
 - zachowanie i odtwarzanie charakterystycznych układów zadrzewień, w tym zwłaszcza alei przydrożnych,
 - d) zachowanie elementów kultury ludowej,
 - e) poprawa dostępności do obiektów dziedzictwa kulturowego,
 - f) rozwijanie inicjatyw obywatelskich dotyczących społecznych form opieki nad zabytkami i krajobrazem kulturowym oraz wykorzystywania ich na rzecz rozwoju regionalnego.

Rozdział 2

Przyrodnicze, społeczne i gospodarcze uwarunkowania realizacji celów ochrony przyrody

§ 2. Przyrodniczymi, społecznymi i gospodarczymi uwarunkowaniami realizacji celów ochrony przyrody Parku są:

- 1) uwarunkowania wynikające z zapisów rozporządzenia nr 5 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 4 kwietnia 2007 r. w sprawie Ślęzańskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2007 r. Nr 94 poz. 1105), zmienionego rozporządzeniem Wojewody Dolnośląskiego z dnia 12 listopada 2008 r. w sprawie Ślęzańskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2008 r. Nr 303 poz. 3492), w tym zwłaszcza w zakresie celów ochrony Parku oraz zakazów obowiązujących na jego obszarze;
- 2) uwarunkowania wynikające z obowiązujących przepisów, w tym planów ochrony lub planów zadań ochronnych, odnoszących się do obiektów i obszarów położonych w granicach Parku, a objętych innymi formami ochrony, w tym zwłaszcza obszarów Natura 2000, rezerwatów przyrody i innych form ochrony, wynikających z ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220 z późn. zm.) oraz ustawy z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. Nr 162 poz. 1568);
- 3) uwarunkowania wynikające z obowiązujących studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz innych obowiązujących na obszarze Parku dokumentów planistycznych i strategicznych gmin Dzierżoniów, Jordanów Śląski, Łagiewniki, Marcinowice oraz Sobótka, powiatów dzierżoniowskiego, świdnickiego i wrocławskiego oraz województwa dolnośląskiego;
- 4) uwarunkowania wynikające z planu urządzania lasu Nadleśnictwa Miękinia, uproszczonych planów urządzania lasów innej własności oraz dokumentów strategicznych Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu;
- 5) uwarunkowania wynikające z celów ochrony środowiska, celów ochrony przyrody i celów rozwoju społeczno-gospodarczego oraz innych zapisów przyjętych w międzynarodowych, krajowych, regionalnych, lokalnych i branżowych dokumentach strategicznych;
- 6) uwarunkowania wynikające z aktualnego stanu oraz naturalnych i antropogenicznych zmian środowiska, w tym zwłaszcza zasobów przyrody obszaru Parku i terenów otaczających;
- 7) uwarunkowania wynikające z aktualnego stanu oraz zmian zagospodarowania przestrzennego obszaru Parku i terenów otaczających;
- 8) uwarunkowania wynikające z przyjęcia następujących założeń rozwoju zrównoważonego obszaru Parku:
 - a) umożliwianie zachowania i wzbogacania oraz popularyzacji wartości przyrodniczych, w tym krajobrazowych Parku w warunkach zrównoważonego rozwoju;
 - b) podejmowanie działań na rzecz ochrony i kształtowania wartości krajobrazowych, które powinny dotyczyć zarówno krajobrazów naturalnych jak i historycznie ukształtowanych i tradycyjnych krajobrazów kulturowych;
 - c) preferowanie form działalności społeczno-gospodarczej zgodnej z regionalną tradycją oraz gwarantujących utrzymanie wysokich wartości przyrodniczych, w tym krajobrazowych, to jest:
 - leśnictwa i gospodarki leśnej zgodnej z potrzebami ochrony przyrody,
 - rolnictwa zrównoważonego i ekologicznego,
 - obsługi turystyki krajoznawczej i kwalifikowanej oraz agroturystyki,

- nieuciążliwego dla środowiska przetwórstwa lokalnych zasobów przyrodniczych;
- d) włączenie problematyki ochrony walorów przyrodniczych i kulturowych w zakres strategii rozwoju województwa dolnośląskiego, powiatów dzierzoniowskiego, świdnickiego i wrocławskiego oraz gmin: Dzierżonów, Jordanów Śląski, Łagiewniki, Marcinowice oraz Sobótka, a także uwzględnienie jej w ich polityce przestrzennej;
- e) zharmonizowanie planu urządzania lasu dla nadleśnictwa Miękinia z potrzebami ochrony wartości przyrodniczych, w tym krajobrazowych oraz koniecznością zrównoważonego gospodarowania zasobami siedlisk przyrodniczych Natura 2000, w formie przewidzianej przez obowiązujące przepisy prawa;
- f) kształtowanie przyjaznych postaw wobec przyrody, jako dziedzictwa i dobra wspólnego, w tym poprzez promocję i udostępnienie turystyczne Parku i prowadzenie działalności dydaktycznej;
- g) rozpowszechnianie informacji o najbardziej interesujących obiektach przyrodniczych w zakresie w którym nie stanowi to zagrożenia dla stanu ich zachowania.

Rozdział 3

Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków

§ 3. 1 Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczenia istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych oraz ich skutków:

Lp.	Identyfikacja zagrożeń (I – zagrożenie istniejące, P – zagrożenie potencjalne)	Sposoby eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń i ich skutków
1	2	3
1.	Procesy erozji wodnej i wietrznej powodujące niszczenie pokrywy glebowej, zmiany ukształtowania terenu oraz przyczyniające się do wzrostu degradacji obszaru. (I)	Dostosowywanie sposobów użytkowania gruntów rolnych do warunków środowiskowych, w tym zalesianie lub utrzymywanie roślinności łąkowej na terenach najbardziej narażonych na erozję.
2.	Zanieczyszczenie gleb oraz zagrożenie zanieczyszczeniem wód podziemnych związane ze stosowaniem nawozów sztucznych i pestycydów. (I)	Ograniczenia stosowania nawozów sztucznych i pestycydów, promocja rolnictwa ekologicznego i pakietów rolnośrodowiskowych.
3.	Degradacja gleb organicznych w wyniku ich zabudowywania. (I/P)	Kontrola i egzekwowanie przepisów prawa. Wyłączenie terenów z zainwestowania.
4.	Nielegalne wysypiska śmieci. (I/P)	Likwidacja istniejących nielegalnych wysypisk śmieci. Kontrola i egzekwowanie przepisów prawa.
5.	Obniżanie się poziomu wód gruntowych i osuszanie mokradł, torfowisk i łąk wilgotnych w wyniku melioracji odwadniających, niewłaściwej gospodarki wodnej oraz	Likwidacja części rowów melioracyjnych, odstąpienie od ich konserwacji. Odbudowa lub budowa nowych urządzeń piętrzących oraz właściwa ich eksploatacja.

	zwiększającego się poboru wód podziemnych z indywidualnych ujęć. (I/P)	Rozbudowa zbiorczych systemów zaopatrzenia w wodę oraz podłączenie do nich odbiorców, przy jednoczesnej likwidacji ujęć indywidualnych.
6.	Zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych spowodowane dopływem ścieków bytowo-gospodarczych, a także spływami powierzchniowymi z obszarów użytkowanych rolniczo i obszarów zabudowanych. (I/P)	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w Parku i jego sąsiedztwie. Kontrola szczelności szamb oraz wywozu ścieków z gospodarstw domowych. Tworzenie stref buforowych wzdłuż brzegów cieków i zbiorników wodnych poprzez odstąpienie od ich użytkowania i wprowadzenie pasów ochronnych roślinności. Ograniczenie zużycia nawozów sztucznych, gnojowicy i pestycydów do niezbędnego minimum uwzględniającego nachylenie stoków, własności ochronne profilu glebowego przed migracją zanieczyszczeń i ochronę zasobów wód powierzchniowych i podziemnych.
7.	Upraszczenie mozaikowatej struktury przestrzennej terenów otwartych rolnych na skutek wzrostu intensywności uprawiania, w szczególności zamiana trwałych użytków zielonych na grunty orne. (P)	Propagowanie ekstensywnych systemów gospodarowania w oparciu o środki z programów rolno-środowiskowych i innych.
8.	Zabudowa lądowych ekosystemów nieleśnych. (I/P)	Wyłączenie z zabudowy cennych lądowych ekosystemów nieleśnych.
9.	Naturalna sukcesja powodująca zarastanie muraw kserotermicznych i łąk. (I/P)	Koszenie i karczowanie a następnie poddanie trwałemu użytkowaniu ekstensywnemu.
10.	Nieprawidłowy dobór zabiegów gospodarczych w zakresie gospodarki łąkarskiej (wprowadzanie mieszanek traw pastewnych, zbyt wczesne koszenie). (I/P)	Rezygnacja z wprowadzania na łąki świeże i wilgotne mieszanek traw pastewnych. Opóźnienie terminu koszenia łąk wilgotnych i turzycowisk po 15 lipca, dla umożliwienia zakończenia cyklu rozwojowego roślin oraz ptaków lęgnących się na łąkach.
11.	Zaorywanie łąk i pastwisk. (P)	Utrzymanie łąk i pastwisk jako trwałych użytków zielonych z uwzględnieniem korzyści wynikających z programów rolnośrodowiskowych.
12.	Przerywanie połączeń ekologicznych oraz izolacja poszczególnych kompleksów Parku wskutek zabudowy nowych terenów. (I/P)	Uwzględnienie połączeń ekologicznych w polityce przestrzennej, w tym wyłączenie z zabudowy korytarzy ekologicznych.
13.	Wycinka zadrzewień i zakrzewień śródpolnych w celu zwiększenia powierzchni gruntów lub ich komasacji. Wycinka drzew i krzewów wzdłuż dróg i cieków	Wprowadzenie programu ochrony zadrzewień i zakrzaceń śródpolnych oraz przydrożnych. Wyznaczenie i rozbudowa sieci korytarzy ekologicznych na omawianym obszarze.

	w trakcie prac związanych z ich konserwacją lub modernizacją. (I/P)	
14.	Eliminacja martwego, stojącego i leżącego drewna, wykrotów i złomów w wyniku cięć sanitarnych i innych zabiegów prowadzonych zarówno w lasach jak i w parkach, prowadzące do zubożenia fauny związanej z martwym i rozkładającym się drewnem, w szczególności fauny bezkręgowców saproksylicznych. (I/P)	<p>Zapewnienie larwom owadów saproksylicznych zróżnicowanego rodzajowo materiału żywicielskiego poprzez pozostawianie korzeni, konarów, gałęzi, wierzchołków, itd., w różnym stopniu rozkładu (materiał obumierający, martwy, wstępnie rozkładający się, butwiejący) i w różny sposób rozmieszczony przestrzennie (drzewa stojące, leżące, zawieszane, złomy, karpy, itd.), zaniechanie usuwania drzew obumierających i martwych, zwłaszcza starych drzew liściastych.</p> <p>Ograniczenie prac pielęgnacyjnych polegających na „leczeniu” lub usuwaniu starych, dziuplastych drzew.</p> <p>Wprowadzenie odpowiednich zapisów do planów urządzania lasu, zgodnie z zapisami Zasad Hodowli Lasu.</p>
15.	Ekspansja obcych geograficznie i synantropijnych gatunków roślin, szczególnie robinii akacjowej <i>Robinia pseudoacacia</i> i czeremchy amerykańskiej <i>Padus serotina</i> , a także dębu czerwonego <i>Quercus rubra</i> i daglezi <i>Pseudotsuga taxifolia</i> i zwierząt: norki amerykańskiej <i>Mustela vison</i> , jenota <i>Nyctereutes procyonoides</i> . (I/P)	<p>Stopniowa eliminacja obcych gatunków inwazyjnych, zagrażających gatunkom rodzimym.</p> <p>Nie realizowanie nasadzeń gatunków obcych geograficznie w lasach.</p> <p>Zakaz lokalizowania w obrębie Parku oraz w jego bezpośrednim sąsiedztwie ferm zwierząt futerkowych.</p>
16.	Zaśmiecanie terenu Parku, m.in. w obszarach koncentracji ruchu turystycznego i rekreacji. (I/P)	<p>Zwiększenie efektywności gospodarki odpadami (np. większa liczba kontenerów i pojemników na odpady).</p> <p>Skuteczne egzekwowanie prawa.</p> <p>Rozwijanie programów edukacji ekologicznej.</p>
17.	Przekształcenia historycznych układów przestrzennych wsi na skutek dowolnych wtórnych podziałów parcelacyjnych. (I/P)	Zastosowanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego standardów architektoniczno-urbanistycznych określonych w planie ochrony i opracowaniu architektoniczno-urbanistycznym.
18.	Rozrastanie się zabudowy poza tereny zainwestowane, w tym zmniejszanie otwartych, niezabudowanych przestrzeni pomiędzy poszczególnymi jednostkami osadniczymi, z równoczesną degradacją i zanikaniem zabudowy wewnątrz terenów osiedlowych. (I/P)	Zastosowanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i decyzjach o warunkach zabudowy standardów architektoniczno-urbanistycznych określonych w planie ochrony.

19.	Destrukcja i dewastacja zabytków architektury, parków podworskich, alei zabytkowych i cmentarzy. (I/P)	Skuteczne egzekwowanie prawa. Programy edukacyjne, pomoc w pozyskaniu środków finansowych na utrzymanie i remonty obiektów. Zwiększenie nadzoru przez służby Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.
20.	Powstawanie w obrębie wnętrza krajobrazowych elementów dysharmonijnych dla krajobrazów naturalnych i krajobrazów kulturowych, w tym zakłócenia osi i panoram widokowych na zespoły zabytkowe obniżające ich walory ekspozycyjne. (I/P)	Uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego ustaleń planu ochrony.
21.	Ekspansja obcego architektonicznie, bezstylowego, szpecącego krajobraz budownictwa mieszkaniowego, rekreacyjnego i usługowego, w tym nieodpowiednie remonty, adaptacje bez uwzględnienia tradycji budowlanych i architektonicznych oraz stylu regionalnego. (I/P)	Zastosowanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i decyzjach o warunkach zabudowy standardów architektoniczno-urbanistycznych określonych w planie ochrony. Opracowanie studium architektonicznego dla terenu Ślęzańskiego Parku Krajobrazowego. Opracowanie katalogu architektonicznych rozwiązań regionalnych. Zwiększenie nadzoru przez służby Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz przez Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego, a także Społecznych Opiekunów Zabytków. Podnoszenie świadomości ludzkiej w dziedzinie ochrony zabytków poprzez m.in. działania popularyzatorskie czy też edukację szkolną.
22.	Intensywny ruch samochodowy, zwłaszcza w weekendy, przy niewielkiej, w stosunku do potrzeb liczbie miejsc parkingowych. (I/P)	Uporządkowanie sieci parkingów. Wyznaczenie stref zakazu parkowania i postoju.
23.	Emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych do atmosfery ze skupisk niskiej emisji z indywidualnych palenisk gospodarstw domowych. (I)	Zabiegi poprawiające higienę atmosfery m. in. podłączanie indywidualnych gospodarstw domowych do lokalnych kotłowni wyposażonych w instalacje do odsiarczania i odpylania emitowanych gazów.
24.	Możliwość zanieczyszczania wód podziemnych i powierzchniowych z nieszczelnych szamb, nieprawidłowo składowanych nawozów organicznych i sztucznych oraz środków ochrony roślin (pestycydów). (P)	Egzekwowanie istniejącego prawa.

25.	Niszczenie szaty roślinnej oraz erozja wzdłuż najbardziej uczęszczanych szlaków turystycznych. (I)	Remonty i bieżące utrzymanie szlaków turystycznych.
-----	--	---

2. Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczenia istniejących i potencjalnych zagrożeń zewnętrznych oraz ich skutków:

Lp.	Identyfikacja zagrożenia (I – zagrożenia istniejące, P – zagrożenia potencjalne)	Sposoby eliminacji lub ograniczenia istniejących i potencjalnych zagrożeń i jego skutków
1	2	3
1.	Presja urbanizacyjna w bezpośrednim otoczeniu Parku powodująca dalszą fragmentację terenów otwartych, zmniejszenie różnorodności biologicznej oraz wzrost ładunku zanieczyszczeń wprowadzanych na obszar Parku oraz zmniejszanie areału lub zanikanie siedlisk i stanowisk rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów. (I/P)	Wyznaczenie maksymalnego zasięgu rozwoju jednostek osadniczych w otoczeniu Parku. Uzbrojenie terenu w techniczną infrastrukturę ochrony środowiska.
2.	Zmiany klimatyczne charakteryzujące się wzrostem średniej temperatury rocznej przy jednoczesnym pozostaniu na stałym poziomie sumy opadów rocznych, a w konsekwencji prowadzące do wzrostu parowania wód kosztem ich infiltracji do poziomów wodonośnych i wód powierzchniowych, obniżania się poziomu wód gruntowych i przesuszenia siedlisk. (I/P)	Ograniczenie odpływu wód poprzez likwidację części rowów melioracyjnych oraz systemu drenarskiego tam gdzie nie jest on niezbędny do prowadzenia gospodarki rolnej i leśnej.
3.	Eksploatacja surowców mineralnych ze złóż granitu, leukogranitu oraz serpentynitu powodująca emisję pyłów oraz oddziaływanie hałasu na obszar Parku. (I)	Zraszanie obszaru wyrobisk oraz urządzeń rozdrabniających urobek w celu zminimalizowania emisji pyłów.
4.	Przekroczenie dopuszczalnych stężeń dwutlenku siarki w zachodniej części Wzgórz Kiełczyńskich. Prawdopodobnie spowodowane bliskością Świdnicy. (I)	Zabiegi ze strony Świdnicy poprawiające higienę atmosfery w mieście i na otaczającym obszarze m. in. przez podłączanie indywidualnych gospodarstw domowych do lokalnych kotłowni wyposażonych w instalacje do odsiarczania emitowanych gazów.
5.	Naruszanie reżimu wód podziemnych przez odwadnianie nieczynnej kopalni magnezytu „Wiry” (I)	Zaczopowanie wypływu lub ujęcie wód do celów gospodarczych po spełnieniu wymogów sanitarnych.

Rozdział 4

Obszary realizacji działań ochronnych

§ 4. 1 W obrębie Parku wyznacza się następujące obszary realizacji działań ochronnych, zwane dalej strefami:

1) A – strefa istniejących obszarów objętych ochroną prawną oraz innych obszarów lub obiektów o najwyższych wartościach przyrodniczo-krajobrazowych i kulturowych:

- a) AP- istniejące pomniki przyrody,
- b) AR – istniejące rezerваты przyrody,
- c) AU – istniejące użytki ekologiczne,
- d) AZ – istniejące zespoły przyrodniczo-krajobrazowe,
- e) APP – inne obszary o najwyższych wartościach przyrodniczo-krajobrazowych, zasługujące na objęcie dodatkową formą ochrony przyrody,
- f) AK – istniejące strefy ochrony kulturowej, którą tworzą:
 - AKZ – obiekty wpisane do rejestru zabytków,
 - AKA – strefa „A” ochrony konserwatorskiej,
 - AKB – strefa „B” ochrony konserwatorskiej,
 - AKK – strefa „K” ochrony krajobrazu,
 - AKW – strefa „W” ochrony archeologicznej,
- g) APK – inne obiekty lub obszary o najwyższych wartościach kulturowych, zasługujące na objęcie dodatkową formą ochrony, którą tworzą:
 - APKZ – obiekty proponowane do wpisu do rejestru lub ewidencji zabytków,
 - APKA – proponowana strefa „A” ochrony konserwatorskiej,
 - APKE – proponowana strefa „E” ochrony ekspozycji,
 - APKK – proponowana strefa „K” ochrony krajobrazu,

2) B – pozostałe strefy działań ochronnych:

- a) BS – strefa utrzymania istniejącej skali i sposobu użytkowania terenu w celu:
 - BSI – zachowania krajobrazu rolniczego, w tym:
 - o BSIA – łąki, pastwiska i inne szczególnie cenne przyrodniczo elementy tradycyjnego krajobrazu rolniczego,
 - o BSIB – pozostałe grunty rolne,
 - BSII - zachowania krajobrazu leśnego,
- b) BK — strefa zmiany istniejącego stanu środowiska przyrodniczego lub kulturowego poprzez wywołanie ukierunkowanych procesów w celu:
 - BKI - przeciwdziałania zmniejszaniu i fragmentacji terenów otwartych, w tym łąkowych, torfowiskowych, murawowych, w wyniku samostmej sukcesji lasu lub celowego zalesiania,
 - BKII – modyfikacji gospodarki leśnej,
 - BKIII - regulowania i porządkowania rozwoju funkcji pozarolniczych obszarów wiejskich, w tym:

- BKIIIA - obszary zainwestowane lub wskazane do zainwestowania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, nie wymagające zmiany przeznaczonej funkcji,
 - BKIIIB – obszary zainwestowane oraz wskazane do zainwestowania w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego lub w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, o lokalizacji konfliktowej w stosunku do celów ochrony Parku, zalecane do zmiany użytkowania lub zmiany przeznaczonej funkcji,
- BKIV – strefa ochrony zadrzewień.

2. Lokalizację stref działań ochronnych wskazano na mapie, stanowiącej załącznik nr 2 do uchwały Sejmiku Województwa Dolnośląskiego w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Ślęzańskiego Parku Krajobrazowego.

Rozdział 5

Zakres prac związanych z ochroną przyrody i kształtowaniem krajobrazu

§ 5. Zaleca się następujący zakres prac w sferze prawnej związanych z ochroną przyrody i kształtowaniem krajobrazu:

1) objęcie, w celu pełniejszej i bardziej skutecznej ochrony ekosystemów Parku wraz z charakterystycznymi dla nich zbiorowiskami roślinnymi oraz gatunkami roślin, zwierząt i grzybów, a także wartościowymi walorami abiotycznymi, dodatkowymi formami ochrony prawnej następujących obszarów o najwyższych wartościach przyrodniczo-krajobrazowych:

Lp.	Kod strefy	Proponowana forma ochrony i nazwa [UE – użytek ekologiczny, SD – stanowisko dokumentacyjne]	Lokalizacja	Charakterystyka
1	2	3	4	5
1.	APP_1	UE. „Mieczyki Sulistrowickie”	Na północ od rezerwatu „Łąka Sulistrowicka”	Zmiennowilgotne łąki z udziałem gatunków młak alkalicznych, na północ od terenu rezerwatu „Łąka Sulistrowicka”, na którym występuje największa populacja mieczyka o cechach przejściowych pomiędzy <i>Gladiolus imbricatus</i> a <i>Gladiolus palustris</i> .
2.	APP_2/1	SD1 „Winna Góra”	Wschodnie stoki Winnej Góry	Kamieniołom serpentynitu na wschodnich stokach Winnej Góry. Serpentynit jest zaangażowany tektonicznie, a płaszczyzny spękań zapadają ku wschodowi.
3.	APP_2/2	SD2 „Przemiłów”	Przemiłów	We wsi znajduje się nieczynny kamieniołom serpentynitu występującego tutaj w różnych odmianach i wykazującego zaangażowanie

				tektoniczne. W odsłonięciu tym można znaleźć różne wykształcone minerały serpentynowe i opale miodowe.
4.	APP_2/3	SD3 „Rozdroże Sulistrowickie”	Południowo – wschodnie stoki Ślęży	Na wschód od Rozdroża Sulistrowickiego znajduje się przy drodze skałka gabrowa parometrowej wysokości. Można na niej obserwować laminarne ułożenie naprzemienne składników jasnych i ciemnych. Są to tzw. kumulaty rytmiczne, które utworzyły się w spągowej (dolnej) części komory magmowej.
5.	APP_2/4	SD4 „Strzegomiany”	Skałki nad Strzegomianami	Przy Drodze Dzikiej Świni odsłaniają się parometrowej wysokości skałki zbudowane z gabra i amfibolitów (metabazaltów). Są to dajki (żyły skał wylewnych) metabazaltów w obrębie gabra.
6.	APP_2/5	SD5 „Wieżyca -1”	Wrzynka w drodze na południe od szczytu Wieżycy	Zróżnicowane strukturalnie odmiany amfibolitów określane jako metabazalty i metadiabazy. Mogą to być dajki pakietowe występujące w stropowej (górnej) części komory magmowej.
7.	APP_2/6	SD6 „Wieżyca -2”	Północny stok Wieżycy	Tuż pod szczytem odsłaniają się amfibolity masywne.
8.	APP_2/7	SD7 „Kwarc żyłowy -1”	Kamieniołom kwarcu żyłowego na zachodnim stoku Ślęży powyżej wsi Sady	Kamieniołom kwarcu żyłowego. W wyrobisku nieczynnego kamieniołomu odsłania się żyła kwarcu o grubości 1,5-2 m w obrębie granitoidów masywu Strzegom-Sobótka. W odsłonięciu widoczny jest kwarc mleczny powstały z kilku generacji roztworów pomagmowych krążących już po zastygnięciu magmy granitoidowej.
9.	APP_2/8	SD8 „Kwarc żyłowy – 2”	Kamieniołom kwarcu żyłowego na zachodnim stoku Ślęży powyżej wsi Sady	Kamieniołom kwarcu żyłowego. W nieczynnym wyrobisku kamieniołomu odsłania się żyła kwarcu w granicie poprzecinanym dodatkowo mniejszymi żyłkami kwarcu. Nad wyrobiskiem wznoszą się niewielkie skałki kwarcowe, z których roztacza się ograniczony widok na południowy zachód.
10.	APP_2/9	SD9 „Wieżyca -3”	Zachodni stok Wieżycy	W niewielkim wyrobisku odsłania się zwietrzały granit oraz zwietrzelina tej skały o barwie ochrowej. Na granicie zalega glina rumoszowa zawierająca ostrokrawędziste bloczki amfibolitu, który przemieścił się tutaj z wyżej położonych obszarów występowania tej skały.
11.	APP_2/10	SD10 „Błokowisko gabrowo-	Północno-zachodnie stoki Ślęży.	Błokowisko gabrowo-granitowe. Wśród bloków skalnych o rozmiarach dochodzących do 2 m występuje zarówno granit w postaci zaokrąglonych

		granitowe”		bloków skalnych jak i ostrokrawędziste bloki gabra. Przy czym to ostatnie przemieściło się około 1 kilometra w dół stoku na skutek ruchów masowych na obszar zbudowany z granitoidów.
12.	APP_2/11	SD11 „Reliktowy lodowiec gruzowy”	Tereśna Droga	Jęzor relikтового lodowca gruzowego. 200 metrów na południe od skrzyżowania z czerwonym szlakiem Tereśna Droga przecina jeden z jęzorów lodowca gruzowego, jaki utworzył się na południowo-wschodnich stokach Ślęży w warunkach klimatu peryglacjalnego. Jego powierzchnia jest chaotycznie uformowana i z pagórkami sąsiadują niewielkie bezodpływowe zagłębienia o głębokości kilku metrów. Na dnie jednego z nich jest okresowe oczko wodne, powstałe na skutek zablokowania odpływu wód przez nieprzepuszczalne, gliniaste utwory lodowca gruzowego.

2) objęcie, w celu pełniejszej i bardziej skutecznej ochrony krajobrazów kulturowych Parku, dodatkowymi formami ochrony prawnej lub planistycznej następujących obszarów i obiektów o najwyższych wartościach kulturowych:

- a) APKZ_1 – Słupice, gm. Łagiewniki – zespół cmentarno-kościelny, kościół p.w. Michała Archanioła – proponowany wpis do rejestru zabytków,
- b) APKZ_2 – Sulistrowice, gm. Sobótka – kościół p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa – proponowany wpis do gminnej i wojewódzkiej ewidencji zabytków,
- c) APKZ_3 – Tomice, gm. Jordanów Śląski – zespół dworsko-folwarczny – proponowany wpis do rejestru zabytków,
- d) APKA_1 – Karolin, gm. Jordanów Śląski – zespół pałacowo-parkowy wraz z folwarkiem oraz oficynami mieszkalnymi zlokalizowanymi przy wschodniej granicy majdanu gospodarczego,
- e) APKA_2 – Piotrówek, gm. Jordanów Śląski – zespół pałacowo-parkowy wraz z folwarkiem – proponowane rozszerzenie istniejącej strefy ochrony,
- f) APKA_3 – Tomice, gm. Jordanów Śląski – zespół dworsko-folwarczny z parkiem,
- g) APKK_1 – Słupice, gm. Łagiewniki – północna część wsi,
- h) APKE_1 – Karolin, gm. Jordanów Śląski – obszar ochrony panoramy wsi i zespołu folwarcznego, widok z drogi Karolin-Piotrówek,
- i) APKE_2 – Księginice Małe, gm. Sobótka – obszar ochrony panoramy wsi z dominantą wieży kościoła; widok z drogi z Przemifowa, na południe od Księginic Małych,
- j) APKE_3 – Piotrówek, gm. Jordanów Śląski – obszar ochrony panoramy wsi, widok z drogi Karolin-Piotrówek,
- k) APKE_4 – Piotrówek, gm. Jordanów Śląski – obszar ochrony panoramy wsi z drogi polnej między Janówkiem a Sokolnikami oraz ze stoku Jańskiej Góry,
- l) APKE_5 – Słupice, gm. Łagiewniki – obszar ochrony panoramy wsi z dominantą wieży kościoła od zachodu, z drogi Uliczno-Słupice,

- m) APKE_6 – Słupice, gm. Łagiewniki – obszar ochrony panoramy wsi od wschodu, z drogi Młynica-Słupice,
- n) APKE_7 – Świątniki, gm. Sobótka – obszar ochrony panoramy wsi z dominantą wieży kościoła, widok z drogi Księginice Małe-Świątniki,
- o) APKE_8 – Tomice, gm. Jordanów Śląski – obszar ochrony panoramy wsi od zachodu, widok z drogi Winna Góra-Tomice,
- p) APKE_9 – Tomice, gm. Jordanów Śląski – obszar ochrony widoku na zespół dworsko-folwarczny z drogi Piotrówek-Tomice, od południa,
- q) APKE_10 – Winna Góra, gm. Jordanów Śląski – obszar ochrony panoramy wsi od wschodu, z drogi Tomice-Winna Góra.

§ 6. Zaleca się następujący zakres prac związanych z ochroną zasobów abiotycznych i gleb odnoszący się do całego obszaru Parku:

- 1) przeciwdziałanie procesom erozji wietrznej i wodnej gleb oraz ich ochronę przed zanieczyszczeniami, poprzez utrzymanie i tworzenie pasów roślinności niskiej i wysokiej wzdłuż dróg i miedz śródpolnych oraz na zarośniętych rowach odwadniających na terenach łąk i turzycowisk;
- 2) ograniczenie wprowadzania nowej zabudowy w obrębie form rzeźby stanowiących wyróżniające się elementy w krajobrazie;
- 3) likwidację i rekultywację wysypisk odpadów;
- 4) przeprowadzenie szczegółowych badań gleboznawczych, jako podstawy do wyłączenia z wprowadzania nowej zabudowy obszarów, gdzie występują dobrze wykształcone i nie przekształcone profile glebowe;
- 5) kontynuowanie rozpoznania oraz badań naukowych dokumentujących walory abiotyczne i glebowe, w tym zwłaszcza w zakresie budowy geologicznej i morfologicznej oraz zasobów wodnych;
- 6) niepozyskiwanie próbek skał oraz minerałów bezpośrednio ze ścian skalnych za wyjątkiem próbek pobieranych w celach naukowych;
- 7) nieużywanie ciężkiego sprzętu w trakcie prac leśnych i rolnych na obszarze pokryw gruzowych, lodowców gruzowych oraz w sąsiedztwie wychodni skalnych i odkrywek geologicznych;
- 8) niezасыpywanie naturalnych i sztucznych odsłoneń skał podłoża, za wyjątkiem sytuacji w których prowadziłoby to do erozji pokrywy glebowej na obszarach użytkowanych przez gospodarkę rolną lub leśną;
- 9) dbanie o czystość w zakresie usuwania odpadków pozostawianych przez turystów;
- 10) minimalizację zanieczyszczenia atmosfery przez niską emisję;
- 11) odsłonięcie ekspozycji odkrywek geologicznych na wskazanych stanowiskach dokumentacyjnych poprzez usunięcie zakrzaczenia i młodych drzew o ile nie stoi to w sprzeczności z interesami ochrony przyrody ożywionej.

§ 7. 1 Zaleca się następujący zakres prac związanych z ochroną zasobów i ekosystemów wodnych odnoszący się do całego obszaru Parku:

- 1) niezmiennictwo użytkowania obszaru źródłiskowego na Ślęży, a w szczególności trwałego wylesiania, za wyjątkiem realizacji zadań służących ich ochronie i racjonalnemu udostępnieniu turystycznemu;
- 2) niewylewanie gnojowicy oraz ograniczenie nawożenia w pasie do 100 metrów od stref źródłiskowych i stref ochronnych ujęć wody, brzegów zbiorników lub cieków oraz na obszarach o wysokiej podatności na infiltrację zanieczyszczeń do wód podziemnych;
- 3) pozostawienie lub tworzenie wzdłuż cieków i zbiorników wodnych, co najmniej 5 metrowego pasa trzcinowisk, zadrzewień i zakrzaczeń tworzących naturalną strefę buforową;
- 4) przyspieszenie budowy kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków, w tym:
 - a) podłączenie wszelkich nowych obiektów wytwarzających ścieki bytowe lub technologiczne do sieci kanalizacji sanitarnej,
 - b) uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenach nie objętych dotychczas systemem kanalizacji sanitarnej poprzez egzekwowanie odprowadzania ścieków do szczelnych zbiorników;
- 5) utrzymanie naturalnego kształtu i przebiegu koryt wszystkich cieków w granicach Parku, z wyjątkiem sytuacji wynikających z odrębnych przepisów;
- 6) wyłączenie z konserwacji cieków V rzędu i wyższych oraz dopuszczenie do ich renaturyzacji;
- 7) niepodejmowanie działań powodujących obniżenie zwierciadła wód podziemnych, w szczególności budowy oraz odbudowy urządzeń drenarskich i rowów odwadniających na gruntach ornych, łąkach i pastwiskach jak też w obszarach parowód, dolin rzecznych i strefach źródłiskowych cieków;
- 8) przeprowadzanie oceny oddziaływania na środowisko w przypadku budowy nowych stawów rybnych;
- 9) opracowanie bilansu wodno-gospodarczego dla zlewni, w których prowadzona jest stawowa gospodarka rybacka, w tym weryfikację obliczeń zasobów dyspozycyjnych wód powierzchniowych oraz przegląd i aktualizację pozwoleń wodno-prawnych;
- 10) ograniczenie stosowania pestycydów do niezbędnego minimum uwzględniającego nachylenie stoków, zdolność ochronną gleb przed migracją zanieczyszczeń oraz ochronę zasobów wodnych;
- 11) minimalizację używania nawozów sztucznych;
- 12) składowanie nawozów organicznych i sztucznych oraz pestycydów w miejscach izolowanych od podłoża i uniemożliwiających przesiąkanie substancji biogennej do gruntu;
- 13) niebudowanie nowych zbiorników zaporowych na obszarze Parku, za wyjątkiem niewielkich spiętrzeń wód mających na celu ochronę przyrody.

2. Zaleca się następujący zakres prac związanych z ochroną organizmów wodnych, w warunkach prowadzonej gospodarki rybackiej odnoszący się do całego obszaru Parku:

- 1) oparcie gospodarki rybackiej na aktualnym rozpoznaniu składu taksonomicznego oraz bazy pokarmowej ryb;
- 2) uwzględnienie w gospodarce rybackiej potrzeb ochrony gatunków rzadkich, zagrożonych i chronionych oraz objętych lokalnymi i krajowymi programami ochrony czynnej;
- 3) wprowadzenie zakazu zarybiania wód Parku obcymi geograficznie gatunkami ryb, a w przypadku stwierdzenia ich występowania, sukcesywne ich eliminowanie;
- 4) utrzymywanie, przez niezbędne zarybienia, stałego poziomu liczebności gatunków ryb szczególnie eksploatowanych przez wędkarzy, a także wykazujących regres stanu z innych powodów;

- 5) systematyczne przekazywanie dyrektorowi Dolnośląskiego Zespołu Parków Krajobrazowych raportów o połowach ryb przez wędkarzy oraz o planowanych zarybieniach;
- 6) wprowadzenie zakazu zarybiania zbiornika wodnego położonego w obrębie strefy BKII_6, będącej miejscem ochrony jedynej na terenie Parku stanowiska salamandry plamistej *Salamandra salamandra*.

§ 8. 1 Zaleca się następujący zakres prac związanych z ochroną lądowych ekosystemów nieleśnych, mający na celu zachowanie rolniczego użytkowania terenu oraz krajobrazu rolniczego, odnoszący się do całego obszaru Parku, ze szczególnym uwzględnieniem stref BSI:

- 1) utrzymanie lub przywrócenie powierzchni i struktury trwałych użytków zielonych i sadów oraz kontynuowanie ekstensywnego sposobu ich użytkowania, w tym zgodnie z zasadami programu rolnośrodowiskowego w ramach programu rozwoju obszarów wiejskich, o którym mowa w przepisach odrębnych, między innymi poprzez:
 - a) nieprzeorywanie użytków zielonych i sadów,
 - b) prowadzenie zabiegów agrotechnicznych zgodnie z wymogami zbiorowisk i zasiedlających je gatunków zwierząt, poprzez dostosowanie terminów, częstotliwość i technik koszenia,
 - c) pozostawianie corocznie około 10 % powierzchni każdego kompleksu nieskoszonych łąk – co roku innej,
 - d) ekstensywną uprawę sadów;
- 2) tworzenie i utrzymywanie miedz, zadrzewień i zakrzaczeń śródpolnych oraz innych fragmentów wyłączonych z użytkowania rolniczego;
- 3) utrzymywanie i odtworzenie wzdłuż wód pasów roślinności trwałej, krzewiastej lub drzewiastej stanowiących bufory dla zanieczyszczeń biogeochemicznych;
- 4) promowanie wśród rolników hodowli tradycyjnych ras zwierząt gospodarskich, ze szczególnym uwzględnieniem tradycyjnych ras bydła, koni i owiec oraz gatunków i odmian roślin uprawnych, w tym drzew i krzewów owocowych; zgodnie z zasadami programu rolnośrodowiskowego w ramach programu rozwoju obszarów wiejskich, o którym mowa w przepisach odrębnych;
- 5) opracowanie i wdrożenie programów monitoringu cennych i zagrożonych nieleśnych siedlisk przyrodniczych;
- 6) promowanie rozwoju pozarolniczych funkcji obszarów wiejskich, w tym agroturystyki z wykorzystaniem infrastruktury turystycznej i edukacyjnej Parku.

2. Zaleca się następujący zakres prac związanych z ochroną lądowych ekosystemów nieleśnych, mający na celu przeciwdziałanie zmniejszaniu i fragmentacji terenów otwartych:

- 1) w strefach BKI przeciwdziałanie sukcesji zarastających muraw, pastwisk, łąk, w tym śródleśnych, poprzez usuwanie samosiewów drzew i krzewów, a w razie konieczności także karczowanie z usunięciem biomasy, z pozostawieniem kęp drzew i krzewów w dolinach cieków, jako naturalnej zabudowy biologicznej;
- 2) w strefie APP_1 koszenie łąk zmiennowilgotnych raz w roku w okresie późnojesiennym, z pozostawieniem 30% powierzchni łąki nie skoszonej, do koszenia w roku następnym, ze zbiorem pokosu i usunięciem go poza obręb strefy.

3. W odniesieniu do nieleśnych siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony w ramach specjalnego obszaru ochrony siedlisk PLH 020021 „Wzgórza Kiełczyńskie” położonego w granicach

Parku, zakres działań ochronnych określono w § 15 ust. 5, a w odniesieniu do siedlisk będących przedmiotem ochrony w ramach specjalnego obszaru ochrony siedlisk PLH 020040 „Masyw Ślęży” położonego w granicach Parku określono w § 16 ust. 5.

§ 9. 1 Zaleca się następujący zakres prac związanych z ochroną ekosystemów leśnych dla wszystkich typów własnościowych lasów, mający na celu zachowanie gospodarki leśnej oraz krajobrazu leśnego odnoszący się do całego obszaru Parku, ze szczególnym uwzględnieniem stref BSII:

- 1) pozostawianie w drzewostanach oraz na zrębach kęp starodrzewu z udziałem drzew dziuplastych, martwych i zamierających, o znaczeniu biocenotycznym, wraz z runem i podrostem, o powierzchni łącznej nie mniejszej niż 5% powierzchni manipulacyjnej i powierzchni jednostkowej około 0,1 ha, aż do naturalnego rozpadu, a także posuszu liściastego jałowego i czynnego oraz posuszu iglastego w ilościach uniemożliwiających inicjowanie ognisk gradacyjnych. Pozostawione kępy drzewostanu należy lokalizować w miejscu występowania chronionych gatunków roślin i grzybów i zwierząt;
- 2) niesadzenie gatunków obcych geograficznie i ekologicznie, w tym także na poletkach zgryzowych i innych poletkach łowieckich;
- 3) stopniowe ograniczanie udziału gatunków obcych geograficznie i ekologicznie w lasach o strukturze i funkcji zbliżonych do lasów rodzimych, według wskazań programów ochrony przyrody nadleśnictwa, w tym przede wszystkim usuwanie dębu czerwonego *Quercus rubra*, robinii akacjowej *Robinia pseudoacacia*, daglezi *Pseudotsuga taxifolia* i czeremchy amerykańskiej *Padus serotina* w ramach planowych zabiegów hodowlanych;
- 4) kontynuowanie sukcesywnej przebudowy drzewostanów celem dostosowania ich do warunków siedliskowych, szczególnie przy zastosowaniu rębni złożonych z długim i średnim okresem odnowienia;
- 5) sadzenie na obrzeżach zakładanych upraw leśnych, domieszkowych i biocenotycznych gatunków drzew i krzewów występujących na różnych siedliskach lasów naturalnych i półnaturalnych;
- 6) stosowanie metod mechanicznych lub biologicznych do zwalczania szkodników owadzych i grzybowych, a także ograniczania szkód łowieckich, przy jednoczesnym ograniczeniu do niezbędnego minimum metod zwalczania chemicznego;

2. Zaleca się następujący zakres prac związanych z ochroną ekosystemów leśnych dla wszystkich typów własnościowych lasów, mający na celu modyfikację gospodarki leśnej:

- 1) w strefie BKII_1 - buczyny i jaworzyny masywu góry Ślęża, wydzielenia: 11a-g, 12a-c, 13a, 14a-h, 24a0d, 25a-f, 26a-g, 28b, 29a-d, 49a-c, 50a-d, 52b, 53 a-d, 54a-h, 55a,b,d,f ; 115a, 116a-f, 117a-c, 118a-d, 120a-d, 121d, 18a, 19a-c, 20a-d, 21a-c, 22a-b, 23a-d, 36a-g, 37a, 38a-b, 39a-d, 40a-g, 41a-h, 42a-d, 43a-c, 67a-b, 68a-c, 69a-d, 70a-f, 71a, g, h, i; 72a-l, 73b-d, 15c-d, 16a-f, 30f, 31a-d, 32a,d, 33a-b, 35a-c, 56b, 57a-h, 58a-c, 63b,c,f Nadleśnictwo Miękinia, odnawianie drzewostanów rębniami złożonymi II-IV, pozostawianie do naturalnego rozpadu przestoi i nasienników buka, jodły i jawora celem różnicowania struktury oraz zapewnienia odpowiedniej ilości drewna martwego; zwiększanie martwego leżącego lub stojącego drewna w ilości nie mniejszej niż 2 m³/ha;
- 2) w strefie BKII_2 nieplanowanie zabiegów gospodarczych w drzewostanach w wydzieleniach 44b, 45c, 76b, 75a, c, Nadleśnictwo Miękinia i przeniesienie ich do gospodarstwa specjalnego jako cenne fragmenty rodzimej przyrody;
- 3) w strefie BKII_3 - Wzgórza Oleszeńskie, wydzielenia: 172 a-d; 173 i; 174a,b; 175a, 178a,b,g; 179b; 180b-d; 181b,c,f,h; 182g,h; 206a,b; 207a,b; 208b,d; 209b, Nadleśnictwo Miękinia oraz w strefie

BKII_4 - Wzgórza Kiełczyńskie, wydzielania 246a,c,f; 250c,f,g,h,j,k,n,o,r; 251f; 252b; 255c; 257d; 258d; 259c; 260c, Nadleśnictwo Miękinia:

- a) preferowanie naturalnego odnowienia dęba bezszypułkowego i szypułkowego rębniami złożonymi. W drzewostanach dwupiętrowych z warstwą górną sosny i drugim piętrem dęba pozostawiać zwarte przyszłościowe kępy dęba. W składzie odnowieniowym proponować większy udział dęba,
 - b) zwiększanie udziału dębu bezszypułkowego,
 - c) niepozostawianie gałęzi i konarów po ścinie w sąsiedztwie skałek i kamieniołomów,
 - d) pozostawianie ściętych pniaków z uwagi na występowanie bezkręgowców związanych z tym typem siedliska,
 - e) w strefie BKII_4 usuwanie robinii akacjowej w całym zasięgu strefy, zarówno poprzez wycinkę drzew, jak i stosowanie mazaków herbicydowych na odrosty,
 - f) przeniesienie do gospodarstwa specjalnego i nie planowanie zabiegów gospodarczych w wydzielaniach 181 b i 181h;
- 4) w strefie BKII_5 koszenie łąk zmiennowilgotnych w wydzielaniach 101a i 104d, Nadleśnictwo Miękinia, w dostępnym zakresie, co 2-3 lata, na wysokości do 15 cm, ze zbiorem pokosu i jego usunięciem poza obręb wydziałów;
- 5) w strefie BKII_6 - wydzielania 128a, 129a-c, 130f,g,h, 138a,f,g, 139c,d, Nadleśnictwo Miękinia z uwagi na występowanie salamandry plamistej:
- a) stopniową przebudowę drzewostanu zdominowanego obecnie przez drzewa iglaste (świerk, sosna) na liściasty lub mieszany w oparciu o dąb i buk, z wyłączeniem powierzchni upraw pochodnych,
 - b) rezygnację z rębni zupełnych mogących prowadzić do zmian warunków higrotermicznych terenów i wód zasiedlonych przez salamandry w wyniku nadmiernego prześwietlenia drzewostanu,
 - c) pozostawianie martwego, leżącego drewna jako potencjalnego schronienia dla gatunku.
3. W odniesieniu do leśnych siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony w ramach specjalnego obszaru ochrony siedlisk PLH 020021 „Wzgórza Kiełczyńskie” położonego w granicach Parku, zakres działań ochronnych określono w § 15 ust. 5, a w odniesieniu do siedlisk będących przedmiotem ochrony w ramach specjalnego obszaru ochrony siedlisk PLH 020040 „Masyw Ślęży” położonego w granicach Parku określono w § 16 ust. 5.

§ 10. 1 Zaleca się następujący zakres prac związanych z ochroną gatunków grzybów, roślin i zwierząt dziko występujących oraz ich siedlisk, odnoszący się do całego obszaru Parku:

- 1) objęcie wszelkiego typu działań ochrony czynnej kontrolą monitoringową, zarówno na etapie wykonywania projektu, jak i po jego zakończeniu;
- 2) kontynuowanie rozpoznawania stanowisk występowania chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt, grzybów i roślin objętych ochroną czynną;
- 3) zachowanie przy remontach i rozbudowie obiektów budowlanych, w tym również obiektów zabytkowych, siedlisk występowania rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt, w tym zwłaszcza mięczaków, ptaków i nietoperzy;

- 4) opracowanie i wdrożenie programu monitoringu gatunków rzadkich i zagrożonych, gatunków inwazyjnych stanowiących zagrożenie dla rodzimej różnorodności biologicznej oraz gatunków konfliktowych;
- 5) uczestnictwo, w odniesieniu do gatunków objętych ochroną czynną, w regionalnych lub krajowych programach ochrony;
- 6) prowadzenie racjonalnej gospodarki łowieckiej uwzględniającej:
 - a) odtwarzanie właściwej dla poszczególnych siedlisk liczebności i struktury populacji gatunków łownych, które w wyniku przekształcenia siedlisk nie podlegają naturalnym mechanizmom regulacyjnym,
 - b) dostosowanie dokarmiania zwierzyny łownej do potrzeb, w szczególności udostępnianie naturalnej karmy ukrytej pod śniegiem poprzez mechaniczne rozgarnianie pokrywy śnieżnej oraz wykładanie karmy odpowiedniej dla gatunków,
 - c) zwalczanie kłusownictwa;
- 7) ograniczenie do niezbędnego minimum używania herbicydów i pestycydów;
- 8) uzupełnianie i zawieszanie nowych budek lęgowych dla ptaków, nietoperzy i pilchovatych oraz ich czyszczenie w przypadku drzewostanów w młodszym wieku i ubogich w naturalne dziuple;
- 9) pozostawianie w krajobrazie rolniczym starych i martwych drzew i krzewów, za wyjątkiem sytuacji zagrażających bezpieczeństwu ludzi lub mienia.

2. W odniesieniu do gatunków będących przedmiotem ochrony w ramach specjalnego obszaru ochrony siedlisk PLH 020021 „Wzgórza Kiełczyńskie” położonego w granicach Parku, zakres działań ochronnych określono w § 15 ust. 5, a w odniesieniu do gatunków będących przedmiotem ochrony w ramach specjalnego obszaru ochrony siedlisk PLH 020040 „Masyw Ślęży” położonego w granicach Parku określono w § 16 ust. 5.

§ 11. Zaleca się następujący zakres prac związanych z ochroną wartości krajobrazowych, w tym krajobrazu kulturowego oraz ochrony obiektów dziedzictwa kulturowego, odnoszący się do całego obszaru Parku:

- 1) ochronę i kształtowanie zróżnicowanego krajobrazu rolniczego, w tym zachowanie typowego, skoncentrowanego charakteru układów ruralistycznych i drobnopowierzchniowego rozplanowania użytków rolnych;
- 2) ochronę i odtwarzanie zadrzewień i zakrzaczeń śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych oraz ochronę starodrzewu w obrębie parków, wsi i zagród;
- 3) utrzymanie i odtwarzanie sadów przydomowych, ze szczególnym uwzględnieniem tradycyjnych odmian drzew i krzewów owocowych;
- 4) usuwanie, przebudowę lub zastąpienie zielenią dysharmonijnych elementów zagospodarowania to jest rażąco naruszających kompozycję krajobrazową, w tym także napowietrznych linii infrastruktury technicznej, o ile takie działania nie stoją w sprzeczności z przepisami odrębnymi;
- 5) uwzględnienie potrzeb ochrony ciągów i punktów widokowych oraz roztaczających się z nich panoram na obszar Parku i z obszaru Parku na tereny przyległe, w tym zwłaszcza ochrony ekspozycji Masywu Ślęży, Raduni, Wzgórz Kiełczyńskich oraz Jańskiej Góry;
- 6) realizację zabudowy w oparciu o analizę parametrów urbanistyczno-architektonicznych sporządzonych dla każdej miejscowości odrębnie, z określeniem cech charakterystycznych;

- 7) zabezpieczenie przed zniszczeniem lub rewaloryzacją obiektów zabytkowych przy jednoczesnym dopuszczeniu ich adaptacji do nowych funkcji;
- 8) zachowanie tradycyjnych elementów kultury materialnej i niematerialnej;
- 9) utrzymanie istniejącej zabudowy o wartości historycznej oraz tradycyjnych elementów zagospodarowania terenu we właściwym stanie technicznym i funkcjonalnym;
- 10) wzmożenie kontroli w zakresie zachowania lub przywracania ładu przestrzennego w krajobrazie oraz stały nadzór nad przestrzeganiem dyscypliny budowlanej;
- 11) zainicjowanie przez służby Parku opracowania studium architektonicznego dla terenu Parku określającego katalog postulowanych rozwiązań architektonicznych w odniesieniu do podstawowych rodzajów zabudowy oraz wybranych obiektów małej architektury;
- 12) zainicjowanie przez służby Parku opracowania katalogu ogrodów przydomowych określającego tradycyjne wzorce ogrodów i ich współczesne adaptacje oraz zasady postulowanego doboru gatunkowego roślin ozdobnych;
- 13) rozwinięcie współpracy pomiędzy służbami ochrony przyrody a wojewódzkim konserwatorem zabytków, samorządami gminnymi oraz innymi organizacjami i osobami w zakresie ochrony zabytków kultury materialnej i niematerialnej;
- 14) ustanawianie społecznych opiekunów do opieki nad cennymi obiektami kultury;
- 15) wyeksponowanie i właściwe wykorzystanie elementów dziedzictwa kulturowego do celów dydaktycznych, edukacyjnych i naukowych oraz do promocji Parku, pod warunkiem zgodności z wytycznymi i zaleceniami konserwatorskimi.

Rozdział 6

Obszary udostępniane dla celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych, amatorskiego połowu ryb i dla innych form gospodarowania oraz sposoby korzystania z tych obszarów

§ 12. 1 Dla celów naukowych udostępnia się cały obszar Parku, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej oraz określa się następujące sposoby korzystania:

- 1) zaleca się, w przypadku prowadzenia badań na obszarze Parku, powiadomienie i uzyskanie zgody właściciela, zarządzającego lub sprawującego nadzór nad danym obiektem lub terenem;
 - 2) zaleca się współdziałanie instytucji i osób prowadzących badania naukowe z dyrektorem Dolnośląskiego Zespołu Parków Krajobrazowych, w tym udostępnianie mu uzyskanych wyników badań oraz wynikających z nich wniosków końcowych za zgodą autorów, zachowaniem i poszanowaniem praw autorskich wynikających z przepisów odrębnych.
2. Dla celów edukacyjnych udostępnia się cały obszar Parku, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej oraz określa się następujące sposoby korzystania:
- 1) zaleca się, w przypadku prowadzenia edukacji na obszarze Parku, powiadomienie i uzyskanie zgody właściciela, zarządzającego lub sprawującego nadzór nad danym obiektem lub terenem;
 - 2) preferuje się prowadzenie edukacji w oparciu o ścieżki edukacyjne oraz punkty edukacji historyczno-kulturowej i przyrodniczej;
 - 3) zaleca się prowadzenie edukacji związanej z czynną ochroną przyrody i krajobrazu, polegającej na włączaniu uczestników w działania na rzecz przywracania lub utrzymaniu walorów przyrodniczych,

kulturowych, turystycznych, w tym w inwentaryzacji przyrodniczej, projektowanie, wykonywanie i konserwowanie ścieżek edukacyjnych i szlaków turystycznych;

- 4) zaleca się prowadzeniem aktywnej edukacji historyczno-kulturowej polegającej m.in. na uczestniczeniu w rekonstrukcji ważnych wydarzeń historycznych oraz spotkaniach ze świadkami lub osobami osobiście związanymi z tymi wydarzeniami;
- 5) korzystanie ze ścieżek dydaktycznych powinno odbywać się zgodnie z regulaminem zatwierdzony przez dyrektora Dolnośląskiego Zespołu Parków Krajobrazowych.

3. Dla celów turystycznych i rekreacyjnych oraz amatorskiego połowu ryb udostępnia się cały obszar Parku, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej oraz określa się następujące sposoby korzystania:

- 1) na terenie Parku zaleca się rozwijanie następujące rodzajów turystyki:
 - a) turystyka poznawcza: ekoturystyka, krajoznawcza, geoturystyka, w tym realizowana z wykorzystaniem zasobów i bazy Parku, Lasów Państwowych i innych podmiotów zajmujących się organizacją tego rodzaju turystyki,
 - b) turystyka kwalifikowana: piesza, rowerowa, konna, realizowana głównie w oparciu o sieć wyznaczonych szlaków,
 - c) turystyka wypoczynkowa: pobytowa, weekendowa, agroturystyka, realizowana w oparciu o istniejącą i sukcesywnie rozwijaną i modernizowaną bazę noclegową i żywieniową;
- 2) biwakowanie jest możliwe jedynie w miejscach do tego wyznaczonych lub innych miejscach po uzyskaniu zgody właściciela lub zarządzającego terenem, przy przestrzeganiu przepisów odrębnych;
- 3) utrzymuje się przebieg istniejących szlaków turystyki pieszej i ścieżek edukacyjnych oraz zaleca się renowację i uzupełnienie towarzyszących im elementów infrastruktury turystycznej;
- 4) zaleca się zmianę przebiegu szlaków rowerowych w obrębie Ślęży w celu wyeliminowania kolizji turystyki pieszej i rowerowej;
- 5) dopuszcza się korekty przebiegu istniejących szlaków turystycznych i ścieżek edukacyjnych, w szczególności tam gdzie wymaga tego ograniczenie negatywnego wpływu ruchu turystycznego na środowisko;
- 6) zaleca się rozwój elementów zagospodarowania turystycznego, w tym: bram, tablic informacyjnych i drogowych znaków informacyjnych oraz innych elementów małej architektury przeznaczonej dla obsługi ruchu turystycznego, zwłaszcza w miejscach jego koncentracji, przy głównych ciągach komunikacyjnych w Parku oraz w punktach eksponowania walorów Parku;
- 7) zaleca się wyposażenie szlaków turystycznych i ścieżek edukacyjnych w elementy małej architektury, w tym miejsca odpoczynku z zadaszeniem, kładki, pomosty, wieże widokowe, itp. pod warunkiem, że nie degradują one walorów przyrodniczych i krajobrazowych;
- 8) zaleca się stałe podnoszenie standardu technicznego bazy noclegowej i gastronomicznej, parkingów oraz innych elementów infrastruktury turystycznej oraz likwidację lub modernizację obiektów dysharmonijnych w krajobrazie;
- 9) zaleca się prowadzenie monitoringu ruchu turystycznego oraz badań nad jego oddziaływaniem na środowisko;
- 10) zaleca się rozpowszechnianie informacji o najbardziej interesujących obiektach przyrodniczych i kulturowych w Internecie na stronach WWW Dolnośląskiego Zespołu Parków Krajobrazowych, za wyjątkiem sytuacji, w których zagrażałoby to ich ochronie.

4. Dla celów gospodarki rolnej udostępnia się cały obszar Parku, ze szczególnym uwzględnieniem stref BSI i BKI, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej. Szczególne sposoby korzystania wynikające z planu ochrony określono w § 8.
5. Dla celów gospodarki leśnej udostępnia się cały obszar Parku, ze szczególnym uwzględnieniem stref BSII i BKII, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej. Szczególne sposoby korzystania wynikające z planu ochrony określono w § 9.
6. Dla celów rozwoju zainwestowania udostępnia się obszary wskazane w § 13 i 14 oraz określa się zawarte w tych paragrafach szczególne sposoby korzystania, wynikające z planu ochrony.

Rozdział 7

Ustalenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin: Dzierżoniów, Jordanów Śląski, Łagiewniki, Marcinowice oraz Sobótka oraz do planu zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego, dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych

§ 13. Określa się następujące ustalenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin: Dzierżoniów, Jordanów Śląski, Łagiewniki, Marcinowice oraz Sobótka, obowiązujące na terenie całego Parku:

- 1) zainwestowanie wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, należy lokalizować wyłącznie w granicach obszarów wyznaczonych w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin obowiązujących w dniu wejścia w życie uchwały oraz zgodnie z określonym w nich przeznaczeniem, o ile lokalizacja nie jest sprzeczna z przepisami odrębnymi oraz z zastrzeżeniem zapisów § 14 ust. 4;
- 2) nie dopuszcza się do rozwoju innych układów urbanistycznych, niż realizowanych w granicach obszarów o których mowa w ust. 1, w szczególności w zakresie funkcji terenu, wielkości działek, udziału terenów biologicznie czynnych, kubatury i architektury budynków mieszkalnych, usługowych, produkcyjnych i gospodarczych, ogrodzeń i innych elementów zagospodarowania;
- 3) przy planowaniu nowego zainwestowania należy dążyć do nierozpraszania zabudowy;
- 4) zaleca się opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla obszarów tworzących spójną całość, uwzględniając całe sołectwa lub ich fragmenty położone w granicach Parku, za wyjątkiem sytuacji uzasadnionych;
- 5) przy wyznaczaniu terenów przeznaczonych do zalesień za obszary pożądane przyjmuje się:
 - a) tereny łączące istniejące kompleksy leśne, które spełniają lub potencjalnie mogą spełniać funkcje tras migracji dla zwierząt,
 - b) tereny wzdłuż najważniejszych działów wodnych,
 - c) tereny przylegające do cieków, z wyłączeniem cennych siedlisk nieleśnych wymagających ekstensywnego użytkowania;
- 6) dla obszarów zlokalizowanych w obrębie strefy BKIIIB, dla których ustalenia obowiązujących studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego stoją w sprzeczności z celami ochrony Parku lub przepisami odrębnymi, zaleca się dokonanie zmiany tych ustaleń, poprzez wyłączenie ich spod zabudowy oraz zachowanie dotychczasowego sposobu użytkowania.

§ 14. 1 Określa się następujące ustalenia do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w dniu wejścia w życie planu ochrony, obowiązujące na terenie całego Parku w granicach gmin Dzierżonów, Jordanów Śląski, Łagiewniki, Marcinowice oraz Sobótka:

1) przy zmianie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

a) utrzymuje się dotychczasowe przeznaczenie terenu określone w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego lub zmienianym planie zagospodarowania przestrzennego, jako preferowane oraz dopuszcza się następujące przeznaczenie do zainwestowania:

- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz mieszkaniowo-usługowej,
- tereny rekreacji indywidualnej,
- tereny usług nieuciążliwych,
- tereny produkcyjno-usługowe nieuciążliwe,
- tereny eksploatacji surowców mineralnych – tylko na terenach złóż obecnie eksploatowanych, do czasu wygaśnięcia koncesji na wydobywanie kopalin,

b) w przypadku utrzymania dotychczasowego przeznaczenia terenu:

- utrzymuje się dotychczasową intensywność zainwestowania, w tym: minimalną powierzchnię działki budowlanej i minimalną powierzchnię biologicznie czynną oraz wysokość zabudowy,
- dla planów, w których nie określono wielkości działki, minimalnej powierzchni biologicznie czynnej oraz wysokości zabudowy, obowiązują dodatkowo warunki architektoniczno-urbanistyczne określone w ust. 2. § 14,

c) w przypadku nowego przeznaczenia terenu ustala się obowiązek zastosowania warunków architektoniczno-urbanistycznych określonych w ust. 2. § 14,

d) w przypadku wprowadzenia wtórnych podziałów nieruchomości obowiązują ustalenia określone w ust. 2. § 14,

e) utrzymuje się dotychczasowe ustalenia planistyczne obowiązujące dla obszarów i obiektów objętych ochroną konserwatorską na podstawie zapisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody i ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, o ile jest to zgodne z aktualnie obowiązującymi wytycznymi i zaleceniami konserwatorskimi;

2) po utracie ważności miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązują ustalenia określone w ust. 2 – 5 § 14;

3) dla obszarów zlokalizowanych w obrębie strefy BKIII B, dla których ustalenia obowiązujących studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, stoją w sprzeczności z celami ochrony Parku lub przepisami odrębnymi, zaleca się dokonanie zmiany tych ustaleń, poprzez ich wyłączenie spod zabudowy oraz zachowanie dotychczasowego sposobu użytkowania.

2. Określa się następujące ustalenia do nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego sporządzanych dla terenów zabudowy, obowiązujące na terenie całego Parku w granicach gmin Dzierżonów, Jordanów Śląski, Łagiewniki, Marcinowice oraz Sobótka:

1) nieprzekraczalna linia nowej zabudowy wynosi dla lasów:

- a) o powierzchni całkowitej do 1,00 ha – 10,0 m od granicy lasów,
- b) o powierzchni całkowitej do 5,00 ha – 15,0 m od granicy lasów,

- c) o powierzchni całkowitej powyżej 5,00 ha – minimum 100,00 metrów od granicy lasów,
 - d) zlokalizowanych wzdłuż cieków i potoków – od osi cieku 25 metrów,
 - e) powyższe ustalenia dotyczą również terenów leśnych wyznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod zalesienie;
- 2) minimalna powierzchnia nowo wydzielanych działek pod zabudowę wynosi:
- a) dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkaniowo-usługowej i usługowej – minimum 900 m² – z zastrzeżeniem, że należy dążyć, w przypadku zaistnienia lokalnych możliwości, do zwiększania powierzchni działki,
 - b) dla zabudowy zlokalizowanej na obszarach historycznie ukształtowanej zabudowy lub stanowiącej jej kontynuację urbanistyczną, wielkość nowo wydzielanej działki może być mniejsza niż określona w ppkt a) pod warunkiem podporządkowania jej zasadom kontynuacji układu urbanistycznego i możliwości realnego zagospodarowania,
 - c) dla zabudowy produkcyjno-usługowej – minimum 1500,00 m²,
 - d) dla zabudowy rekreacji indywidualnej – minimum 1500,00 m²;
 - e) dla działek przeznaczonych pod realizację inwestycji celu publicznego – nie ustala się minimalnej wielkości działki;
- 3) minimalna powierzchnia biologicznie czynna dla nowo projektowanych działek wynosi:
- a) dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej - 70 % powierzchni działki,
 - b) dla zabudowy zlokalizowanej na obszarach historycznie ukształtowanej zabudowy lub stanowiącej jej logiczną kontynuację urbanistyczną – wielkości powierzchni biologicznie wynikać powinna z przepisów odrębnych lub realnych możliwości zagospodarowania nieruchomości – z zastrzeżeniem, że każda niezagospodarowana część nieruchomości powinna zostać przeznaczona pod tereny zielone,
 - c) dla zabudowy mieszkaniowo-usługowej – 65 % powierzchni działki,
 - d) dla zabudowy usługowej – 45% z zastrzeżeniem ppkt. e),
 - e) dla zabudowy usług sportu, turystyki i rekreacji – 55% powierzchni działki,
 - f) dla zabudowy rekreacji indywidualnej - 75% powierzchni działki (preferowana 85%),
 - g) dla zabudowy produkcyjno – usługowej – 25% powierzchni działki;
- 4) nie dopuszcza się wprowadzania nowej zabudowy jednorodzinnej szeregowej, z wyjątkiem zabudowy bliźniaczej;
- 5) nie dopuszcza się wprowadzenia nowej zabudowy wielorodzinnej, z wyjątkiem adaptacji i dostosowania pod względem wymogów formalno-prawnych istniejącej zabudowy na potrzeby mieszkaniowe oraz realizacji zabudowy uzupełniającej zlokalizowanej na obszarach historycznie ukształtowanej zabudowy lub stanowiącej jej logiczną kontynuację urbanistyczną;
- 6) ustala się maksymalną wysokość nowej zabudowy:
- a) jako kontynuację wysokości zabudowy opartą o analizę parametrów urbanistycznych sporządzoną w trakcie opracowywania planu miejscowego dla danego obszaru funkcyjnego lub miejscowości – z zastrzeżeniem, że nowo projektowana zabudowa nie może być wyższa od zabudowy sąsiadującej,
 - b) dla nowo projektowanych założeń urbanistycznych określonych w studiach kierunków i uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego, dla których nie można wyznaczyć wysokości

zabudowy w oparciu o pkt a) oraz dla obiektów budowlanych lokalizowanych poza założeniami urbanistycznymi, ustala się wysokość maksymalną:

- dla zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej i rekreacji indywidualnej – do 9,00 m n.p.t.,
- dla budynków gospodarczych i garażowych – do 5,50 m n.p.t.,
- dla zabudowy usługowej i produkcyjno-usługowej – do 10,00 m n.p.t.,
- nie ustala się maksymalnej wysokości dla: kominów, masztów: urządzeń infrastruktury technicznej i podobnych, budynków użyteczności publicznej obiektów budowlanych związanych z ochroną przyrody, bezpieczeństwem publicznym oraz ochroną lasów – z zastrzeżeniem, że należy dążyć do minimalizowania wysokości tych obiektów lub urządzeń harmonizując z otaczającą zabudową;

- 7) nie dopuszcza się lokalizacji instalacji produkcji rolnej i innej o wysokości wyższej niż 1,5 krotność wysokości najwyższego budynku w gospodarstwie;
- 8) zaleca się stosowanie geometrii dachów i kąta nachylenia połaci dachowej charakterystycznej dla danej miejscowości, z zastrzeżeniem, że formy historyczne mają pierwszeństwo nad współczesnymi, oraz że preferowane będą: dachy kalenicowe symetryczne, dwuspadowe, dwuspadowe z naczółkami, itp. – szczegółowe określenie geometrii dachu i kąta nachylenie połaci dachowej powinno odbywać się na podstawie analizy urbanistyczno-architektonicznej określonej w § 11. ust. 6. w trakcie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- 9) zaleca się stosowanie stonowanej kolorystyki elewacji, przy czym preferuje się kolory pastelowe z wykorzystaniem cegły elewacyjnej, tynku lub innych materiałów wynikających z lokalnej tradycji;
- 10) zaleca się stosowanie tradycyjnych lub historycznie uwarunkowanych pokryć dachowych, w szczególności preferowane będą: dachówki ceramiczne w kolorach ziemi (czerwień, brąz, itp.), łupek kamienny, itp. – szczegółowe określenie rodzaju pokrycia powinno odbywać się na podstawie analizy urbanistyczno-architektonicznej określonej w § 11. ust. 6. w trakcie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- 11) nie dopuszcza się ogrodzeń o maksymalnej wysokości powyżej 1,8 m – chyba że wynika to z przepisów odrębnych;
- 12) nie dopuszcza się ogrodzeń z betonowych elementów prefabrykowanych;
- 13) zaleca się używanie kamienia polnego, kamienia ciosanego lub kostki kamiennej do wykonania nawierzchni podjazdów i dziedzińców;
- 14) zaleca się następujące warunki kształtowania nowych zespołów zabudowy:
 - a) należy dążyć do ujednolicania formy i kolorystyki zabudowy oraz rodzaju ogrodzeń w ramach poszczególnych zespołów zabudowy,
 - b) izolowanie zielenią zespołów zabudowy,
 - c) ograniczenie ekspozycji nowej zabudowy od strony ciągów i punktów widokowych na i z terenu Parku;
- 15) dla terenów zieleni urządzonej przyjmuje się następujące zasady zagospodarowania:
 - a) nie dopuszcza się zmiany przeznaczenia na inne cele,
 - b) ustala się obowiązek utrzymania minimalnej powierzchni biologicznie czynnej 80%;
- 16) zaleca się na terenach przeznaczonych pod zainwestowanie maksymalne zachowanie istniejących lasów i zadrzewień;

17) nie dopuszcza się umieszczania reklam poza terenami zabudowy.

3. Określa się następujące ustalenia do nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego sporządzanych dla terenów rolnych i leśnych ustalonych w obowiązujących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin obowiązujących na terenie całego Parku w granicach gmin Dzierżonów, Jordanów Śląski, Łagiewniki, Marcinowice oraz Sobótka:

- 1) nie dopuszcza się realizacji nowej zabudowy na terenach rolnych, z wyjątkiem zabudowy zagrodowej;
- 2) zaleca się ograniczenie do niezbędnego minimum grodzienia działek pozostających w użytkowaniu rolniczym i leśnym.

4. Określa się następujące ustalenia do nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujące na terenie wybranych stref realizacji działań ochronnych Parku w granicach gmin Dzierżonów, Jordanów Śląski, Łagiewniki, Marcinowice oraz Sobótka:

- 1) dla stref APP:
 - a) nie dopuszcza się lokalizacji budowli i budynków poza strefami wyznaczonymi w obowiązujących w dniu wejścia w życie planu ochrony miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin,
 - b) nie dopuszcza się lokalizacji na terenach niezabudowanych i nie przeznaczonych do zabudowy obiektów małej architektury innych niż związanych z ochroną przyrody lub edukacją ekologiczną, prowadzoną przez Administrację Lasów Państwowych lub Dolnośląski Zespół Parków Krajobrazowych,
 - c) nie dopuszcza się zalesiania terenów otwartych,
 - d) nie dopuszcza się zmiany przeznaczenia łąk i pastwisk;
- 2) dla stref APKA, APKE, APKK zaleca się wyznaczenie odpowiedniej strefy ochrony konserwatorskiej w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego;
- 3) w przypadku ustalenia stref ochrony konserwatorskiej APKA w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, dla stref:
 - a) ustala się obowiązek odtwarzania historycznych cech układu przestrzennego, w tym: rozplanowania dróg, placów, linii zabudowy i linii rozgraniczających oraz kompozycji wnętrza urbanistycznych i kompozycji zieleni, a także tradycyjnej zabudowy,
 - b) zaleca się stopniową likwidację lub modyfikację obiektów i elementów dysharmonijnych w stosunku do tradycyjnego charakteru zabudowy i zagospodarowania przestrzennego, w szczególności obiektów i elementów uniemożliwiające właściwą ekspozycję wartościowych obiektów zabytkowych,
 - c) zaleca się odtworzenie zniszczonych elementów zabytków architektury i założeń urbanistycznych lub ewentualnie zaznaczenia ich śladów,
 - d) dopuszcza się modernizację lub adaptację istniejących budynków i form zagospodarowania terenu do nowych funkcji z dostosowaniem obecnej lub projektowanej funkcji do wartości obiektu przy obowiązku zachowania ich tradycyjnego charakteru,
 - e) ustala się obowiązek dostosowywania nowej zabudowy do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie sytuacji, skali i bryły oraz nawiązywania formami współczesnymi i stosowanymi materiałami do lokalnej tradycji architektonicznej, z uwzględnieniem zasady, że nowa zabudowa nie może dominować nad zabudową historyczną,

- f) dopuszcza się lokalizację nowej zabudowy na terenie zabytkowych zespołów dworskich, pałacowych, folwarcznych wyłącznie jako logiczne uzupełnienie istniejącej zabudowy,
 - g) ustala się obowiązek skablowania nowo projektowanych i modernizowanych napowietrznych linii teletechnicznych i energetycznych,
 - h) nie dopuszcza się umieszczania reklam lub innych tablic reklamowych niezwiązanych bezpośrednio z danym obiektem lub jego funkcją,
 - i) dopuszcza się umieszczanie tablic informacyjnych, instytucji lub szyldów sklepów i zakładów w miejscach na to wyznaczonych, we właściwej nie agresywnej formie,
 - j) zaleca się ochronę zieleni oraz uzupełnianie ubytków i kontrolę nasadzeń;
- 4) w przypadku ustalenia stref ochrony konserwatorskiej APKE w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, dla stref:
- a) nie dopuszcza się lokalizacji budowli i budynków poza strefami wyznaczonymi w obowiązujących w dniu wejścia w życie planu ochrony miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin,
 - b) ustala się obowiązek nawiązywania współczesnymi formami i stosowanymi materiałami nowej zabudowy do lokalnej tradycji architektonicznej, z uwzględnieniem zasady, że nowa zabudowa nie może dominować nad zabudową historyczną,
 - c) zaleca się ograniczenie wysokości nowo sytuowanych lub modernizowanych budowli i budynków do wysokości obiektów sąsiadujących;
- 5) w przypadku ustalenia strefy ochrony konserwatorskiej APKK w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, dla strefy:
- a) zaleca się stopniową likwidację lub modyfikację obiektów i elementów dysharmonijnych w stosunku do tradycyjnego charakteru zabudowy i zagospodarowania przestrzennego,
 - b) ustala się obowiązek nawiązywania współczesnymi formami i stosowanymi materiałami nowej zabudowy do lokalnej tradycji architektonicznej z uwzględnieniem zasady, że wszelka działalność inwestycyjna musi uwzględniać istniejące już związki przestrzenne oraz być ukierunkowana na harmonijne wpisanie w otaczający krajobraz,
 - c) zaleca się przyznanie pierwszeństwa działaniom odtworzeniowym i rewaloryzacyjnym przyrodniczych elementów krajobrazu, historycznych cieków wodnych i urządzeń hydrotechnicznych, sieci komunikacyjnych oraz obiektów zabytkowych położonych na obszarze objętym strefą,
 - d) nie dopuszcza się umieszczania reklam lub innych tablic reklamowych niezwiązanych bezpośrednio z danym obiektem i stanowiących na obiekcie lub obszarze element obcy;
- 6) dla stref BSIA nie dopuszcza się zmiany trwałych użytków zielonych na grunty orne;
- 7) dla stref BSII nie dopuszcza się lokalizacji na terenach leśnych obiektów budowlanych innych niż związanych z gospodarką leśną, ochroną przyrody lub edukacją ekologiczną prowadzoną przez służby parków krajobrazowych lub Lasy Państwowe;
- 8) dla stref BSIA i BKI nie dopuszcza się zalesień w lądowych ekosystemach nieleśnych;
- 9) dla stref BKIV:
- a) nie dopuszcza się usuwania drzew, w szczególności drzew dziuplastych,

b) zaleca się uzupełnianie zadrzewień poprzez realizację nasadzeń w oparciu o rodzime gatunki drzew.

5. Określa się następujące ustalenia do nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie realizacji infrastruktury komunalnej i energetycznej obowiązujące na terenie całego Parku w granicach gmin Dzierżonów, Jordanów Śląski, Łagiewniki, Marcinowice oraz Sobótka:

- 1) nakazuje się wyposażenie wszystkich obiektów budowlanych wytwarzających ścieki w urządzenia zabezpieczające środowisko gruntowo-wodne przed zanieczyszczeniem lub włączenie ich do zbiorczych systemów odprowadzenia i unieszkodliwiania ścieków, zgodnie z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu;
- 2) dopuszcza się do czasu wybudowania systemu kanalizacji wyposażenie obiektów budowlanych w indywidualne, szczelne zbiorniki na ścieki lub indywidualne oczyszczalnie przydomowe, pod warunkiem udokumentowania odpowiednich warunków gruntowo-wodnych i terenowych;
- 3) zaleca się przeprowadzenie inwentaryzacji oraz likwidacji niekontrolowanych zrzutów ścieków, w tym pochodzących z nieszczelnych zbiorników do gromadzenia ścieków;
- 4) zaleca się kontynuowanie rozbudowy sieci wodociągowej, w tym obejmującej tereny zabudowy rekreacji indywidualnej. Do czasu realizacji zbiorczego systemu zaopatrzenia w wodę dopuszcza się indywidualne ujęcia wody;
- 5) zaleca się wprowadzanie kanalizacji deszczowej lub kontynuowanie rozbudowy istniejącej infrastruktury, w tym na terenach intensywnego ruchu samochodowego;
- 6) zaleca się prowadzenie liniowych elementów infrastruktury technicznej w „korytarzach” infrastrukturalnych, w szczególności wykorzystujących pasy rozgraniczające dróg o ile taki przebieg nie koliduje z przepisami odrębnymi;
- 7) zaleca się wyposażenie istniejących linii i słupów energetycznych linii wysokiego i średniego napięcia zlokalizowanych poza terenami zabudowy w odpowiednie oznakowania zabezpieczające przed kolizjami przelatujące ptaki oraz zabezpieczenia przed wykorzystywaniem ich jako miejsca odpoczynku przez ptaki;
- 8) zaleca się stosowanie linii izolowanych, a docelowo linii doziemnych dla projektowanych, modernizowanych i przebudowywanych sieci elektroenergetycznych;
- 9) zaleca się stosowanie w ogrzewaniu budynków nowoczesnych, energo- i materiałooszczędnych systemów grzewczych z wykorzystaniem niskoemisyjnych paliw, w szczególności: drewna, gazu ziemnego, lekkiego oleju opałowego, biomasy oraz źródeł odnawialnych, w tym energii słonecznej;
- 10) zaleca się zmniejszenie energochłonności budynków służących realizacji celów publicznych poprzez ich termomodernizację;
- 11) zaleca się gromadzenie, odprowadzenie i unieszkodliwianie odpadów stałych zgodnie z obowiązującymi przepisami, w sposób określony w planach gospodarki odpadami;
- 12) zaleca się objęcie wszystkich mieszkańców zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych, rozwoju systemów selektywnej zbiórki odpadów, w tym odpadów ulegających biodegradacji, opakowaniowych, wielkogabarytowych, budowlanych i niebezpiecznych;
- 13) nie dopuszcza się lokalizacji nowych składowisk odpadów;
- 14) nie dopuszcza się na terenie objętym planem ochrony utylizacji odpadów przemysłowych i zawierających substancje toksyczne, odpadów chemicznych i wybuchowych;
- 15) zaleca się przeprowadzenie inwentaryzacji oraz likwidacji nielegalnych składowisk odpadów;

- 16) zaleca się propagowanie indywidualnych sposobów kompostowania w gospodarstwach domowych na terenach wiejskich;
- 17) zaleca się realizację inwestycji ograniczających zanieczyszczenia azotowe pochodzące z rolnictwa, w szczególności budowę płyt gnojowych i zbiorników na gnojowicę;
- 18) nie dopuszcza się lokalizacji turbin i farm wiatrowych oraz nowych linii energetycznych wysokich i najwyższych napięć.

6. Określa się następujące ustalenia do nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie realizacji infrastruktury komunikacyjnej, obowiązujące na terenie całego Parku w granicach gmin Dzierżoniów, Jordanów Śląski, Łagiewniki, Marcinowice oraz Sobótka:

- 1) zaleca się prowadzenie niezbędnej modernizacji dróg wraz z dostosowaniem ich do wymagań technicznych określonych w przepisach odrębnych;
- 2) zaleca się prowadzenie działań mających na celu poprawę warunków bezpieczeństwa ruchu, w tym zwłaszcza w rejonach o dużym natężeniu ruchu turystycznego;
- 3) zaleca się zachowanie przebiegu oraz szerokości dróg o nawierzchni gruntowej, przy jednoczesnym dopuszczeniu poprawy stanu ich nawierzchni poza terenami zurbanizowanymi z zastrzeżeniem że dopuszcza się przebudowę i modernizację tych dróg jeśli wynika to z przepisów odrębnych, ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gmin lub ustaleń planów zagospodarowania przestrzennego;
- 4) zaleca się zaspokojenie potrzeb parkingowych w rejonach o dużym natężeniu ruchu turystycznego poprzez: uzupełnienie i modernizację istniejących sieci parkingów, tworzenia nowych zespołów parkingowych z zastrzeżeniem, że zespoły grupujące powyżej 100 pojazdów powinny być wskazywane w projektowanych planach miejscowych, a ich lokalizacja powinna uwzględniać konieczności wyprowadzania i dekoncentrowania ruchu turystycznego.

7. Określa się następujące ustalenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz planów zagospodarowania przestrzennego województwa dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń zewnętrznych Parku:

- 1) postuluje się wzmożenie nadzoru i kontroli w zakresie zachowania lub przywracania ładu przestrzennego w krajobrazie oraz stały nadzór nad przestrzeganiem przepisów prawnych dotyczących budownictwa i gospodarki przestrzennej;
- 2) preferuje się budynki w formie architektonicznej nawiązującej do tradycji architektonicznej regionu w oparciu o analizę urbanistyczno-architektoniczną określoną w § 11. ust. 6. sporządzaną w trakcie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- 3) zaleca się wznowienie przewozów pasażerskich na linii kolejowej Wrocław – Sobótka – Świdnica oraz dostosowanie godzin rozkładu jazdy do potrzeb turystyki weekendowej.

Rozdział 8

Uwzględnienie zakresu planu zadań ochronnych dla specjalnego obszaru ochrony siedlisk PLH 020021 „Wzgórza Kiełczyńskie” położonego w granicach Parku

§ 15. 1 Opis granic specjalnego obszaru ochrony siedlisk „Wzgórza Kiełczyńskie” położonego w granicach Parku, zwanego dalej „Obszarem Natura 2000 PLH 020021”:

Za umowny początek granicy Obszaru Natura 2000 PLH 020021 uznaje się położony w jego południowo-zachodniej części punkt przecięcia działki 99/225 z drogą numer 10. Dalej granica

biegnie w kierunku południowym, wzdłuż wschodniej krawędzi działki 99/225. Następnie granica skręca w kierunku wschodnim i przebiega zgodnie z południowymi krawędziami działek 99/225, 263/256, 261/257, 262/259, 338/260, 337/261 i 358, miejscami je przecinając. Dalej granica biegnie w kierunku północnym, przecinając działkę 358. Później przebieg granicy w kierunku północno-wschodnim i wschodnim wyznacza wschodnia i północna krawędź działek 590 i 591. Następnie granica skręca na południe – wzdłuż wschodniej granicy działki 591 i dalej biegnie na północny wschód wzdłuż krawędzi działki 589 i na północ zgodnie z zachodnią krawędzią działki 588. Dalej przebieg granicy wyznaczają północne krawędzie działek 588, 587, 264, 259/251, 423 oraz 103 aż do przecięcia z działką drogową numer 10. Granica przecina we fragmentach dwie ostatnie z wymienionych działek.

2. Granice Obszaru Natura 2000 PLH 020021 przedstawiono na mapie działań ochronnych, stanowiącej załącznik nr 2 do uchwały.

3. Istniejące i potencjalne (I/P) zagrożenia dla zachowania właściwego stanu siedlisk przyrodniczych i oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony Obszaru Natura 2000 PLH 020021:

L.p.	Przedmiot ochrony Obszaru Natura 2000 PLH 020021	Stan zagrożenia [I – istniejące / P – potencjalne]	Opis zagrożenia
1	2	3	4
1.	6210 Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i>) - priorytetowe są tylko murawy z istotnymi stanowiskami storczyków.	(I/P)	Zarastanie muraw wskutek zaprzestania koszenia i wypasu, eutrofizacja i synantropizacja w sąsiedztwie miejscowości, wydeptywanie w miejscach intensywnego ruchu turystycznego, wypalanie.
2.	8160 Podgórskie i wyżynne rumowiska wapienne ze zbiorowiskami ze <i>Stipion calamagrostis</i> .	-	Niezagrożone.
3.	8220 Ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z <i>Androsacion vandellii</i> .	(I/P)	Zagrożenia naturalne: susze, nawałne opady, eutrofizacja, zacienianie, konkurencja gatunków inwazyjnych oraz antropogeniczne: wydobywanie minerałów, wspinaczki skałkowe, palenie ognisk w pobliżu ścian skalnych, nielegalne wysypiska śmieci.
4.	9190-2 Kwaśne dąbrowy śródłądowe.	(I/P)	Siedliska przekształcone w przeszłości w antropogeniczne sośniny.
5.	9110 Ciepłolubne dąbrowy (<i>Quercetalia pubescenti-petraeae</i>).	(I/P)	Synantropizacja, eutrofizacja, inwazja gatunków obcych.

4. Cele działań ochronnych Obszaru Natura 2000 PLH 020021:

Lp.	Przedmiot ochrony Obszaru Natura 2000 PLH 020021	Cel do osiągnięcia w okresie obowiązywania planu ochrony dla Parku
1	2	3
1.	Wszystkie siedliska przyrodnicze wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG będące przedmiotem ochrony Obszaru Natura 2000 PLH 020021.	Zachowanie stanu i różnorodności siedlisk przyrodniczych.
2.	Wszystkie siedliska przyrodnicze wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG będące przedmiotem ochrony Obszaru Natura 2000 PLH 020021.	Zachowanie i podtrzymanie możliwości trwałego funkcjonowania siedlisk przyrodniczych poprzez zachowanie łączących je liniowych struktur pełniących funkcje korytarzy ekologicznych.
3.	6210 Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i>).	Poprawa stanu naturalnych i półnaturalnych siedlisk przyrodniczych.
4.	8220 Ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z <i>Androsacion vandellii</i> .	Utrzymanie ochrony biernej wybranych stanowisk siedlisk naturalnych - naskalnych oraz objęcie taką formą ochrony siedlisk szczególnie cennych, a dotychczas niechronionych.
5.	9190-2 Kwaśne dąbrowy śródładowe; 9110 Ciepłolubne dąbrowy (<i>Quercetalia pubescenti-petraeae</i>).	Odtwarzanie ekosystemów leśnych o składzie gatunkowym zgodnym z siedliskiem.
6.	Wszystkie gatunki zwierząt wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG będące przedmiotem ochrony Obszaru Natura 2000 PLH 020021.	Zachowanie i poprawa bogactwa gatunkowego zwierząt w naturalnych siedliskach ich bytowania.
7.	Wszystkie gatunki zwierząt wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG będące przedmiotem ochrony Obszaru Natura 2000 PLH 020021.	Utrzymanie powierzchni dotychczas występującej mozaikowości środowiskowej z dużym udziałem ekotonów, warunkującej bogactwo i różnorodność zgrupowań zwierzęcych.
9.	Wszystkie gatunki zwierząt wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG będące przedmiotem ochrony Obszaru Natura 2000 PLH 020021.	Utrzymanie lub odtwarzanie korytarzy ekologicznych umożliwiających migrację zwierząt.
10.	Wszystkie gatunki zwierząt wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG będące przedmiotem ochrony Obszaru Natura 2000 PLH 020021.	Ograniczenie wprowadzania i kontrola liczebności gatunków obcego pochodzenia, w szczególności gatunków inwazyjnych, mogących stanowić zagrożenie dla rodzimej fauny.

5. Działania ochronne dotyczące przedmiotów ochrony Obszaru Natura 2000 PLH 020021 ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie dotyczące:

- 1) ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin zwierząt i ich siedlisk, w ramach których przy uwzględnieniu wymogów o których mowa w art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody zaleca się:

Lp.	Rodzaj działania ochronnego	Sposób wykonania i zakres	Obszar wdrażania działań ochronnych	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie / podmiot współpracujący
1	2	3	4	5
1.	Zwiększanie udziału dębu bezszypułkowego na siedliskach kwaśnych dąbrów śródładowych 9190-2 oraz ciepłolubnych dąbrów (<i>Quercetalia pubescenti-petraeae</i>) 9110 na podłożu serpentynitowym, gdzie pierwotnie dominowały kwaśne i świetliste dąbrowy z udziałem gatunków kserotermicznych.	Realizacja zapisów planów urządzenia lasu.	W granicach Obszaru Natura 2000 PLH 020021.	Administracja Lasów Państwowych we współpracy ze sprawującym nadzór nad Obszarem Natura 2000 PLH 020021.
2.	Opracowanie sposobu odnawiania dąbrów na siedliskach kwaśnych dąbrów śródładowych 9190-2 oraz ciepłolubnych dąbrów (<i>Quercetalia pubescenti-petraeae</i>) 9110 poprzez dostosowanie typu rębni nie powodującego zniekształceń struktury i funkcji siedliska oraz ekspansji gatunków nitrofilnych - głównie jeżyny, także trzcinnik piaskowy oraz inwazyjnych - głównie robinia akacjowa na odnawiane powierzchni.	Realizacja zapisów planów urządzenia lasu.	W granicach Obszaru Natura 2000 PLH 020021.	Administracja Lasów Państwowych we współpracy ze sprawującym nadzór nad Obszarem Natura 2000 PLH 020021.
3.	Niepozostawianie gałęzi i konarów po ścinie w sąsiedztwie skał i kamieniołomów, co powoduje zanikanie roślinności termofilnej i naskalnej związanej z siedliskami muraw kserotermicznych (<i>Festuco-Brometea</i>) 6210 oraz ścian skalnych i urwisk krzemianowych ze zbiorowiskami z <i>Androsacion vandellii</i> 8220.	Realizacja zapisów planów urządzenia lasu.	W granicach Obszaru Natura 2000 PLH 020021.	Administracja Lasów Państwowych we współpracy ze sprawującym nadzór nad Obszarem Natura 2000 PLH 020021.
4.	Usuwanie robinii akacjowej występującej w obrębie siedlisk leśnych będących przedmiotem ochrony Obszaru Natura 2000 PLH 020021, zarówno poprzez wycinanie dojrzałych drzew, jak i przy użyciu mazaków herbicydowych na odrosty.	Realizacja zapisów planów urządzenia lasu.	W granicach Obszaru Natura 2000 PLH 020021.	Administracja Lasów Państwowych we współpracy ze sprawującym nadzór nad Obszarem Natura 2000 PLH 020021.

5.	Przeciwdziałanie sukcesji zarastających muraw kserotermicznych (<i>Festuco-Brometea</i>) 6210, poprzez usuwanie samosiewów drzew i krzewów, a w razie konieczności także karczowanie z usunięciem biomasy, z pozostawieniem kęp drzew i krzewów w dolinach cieków, jako naturalnej zabudowy biologicznej.	Promocja pakietów rolnośrodowiskowych i kodeksu dobrych praktyk.	W granicach Obszaru Natura 2000 PLH 020021.	Sprawujący nadzór nad Obszarem Natura 2000 PLH 020021 we współpracy z właścicielami terenu, ośrodkami doradztwa rolniczego, organizacjami pozarządowymi i służbami Parku.
7.	Wyznaczenie stref ochronnych paproci serpentynitowych, jako gatunków typowych dla siedliska ścian skalnych i urwisk krzemianowych ze zbiorowiskami z <i>Androsacion vandellii</i> 8220.		W granicach Obszaru Natura 2000 PLH 020021.	Sprawujący nadzór nad Obszarem Natura 2000 PLH 020021 we współpracy z Administracją Lasów Państwowych i służbami Parku.
8.	Odstąpienie od prowadzenia jakichkolwiek prac w kryjówkach kolonii rozrodczych nietoperzy w okresie urodzin i wychowu młodych tj. od połowy maja do końca lipca.	Edukacja ekologiczna społeczeństwa.	W granicach Obszaru Natura 2000 PLH 020021.	Sprawujący nadzór nad Obszarem Natura 2000 PLH 020021 we współpracy z właścicielami, zarządcami budynków i służbami Parku.
9.	Odstąpienie od wykorzystywania przy remontach budynków zasiedlonych przez nietoperze toksycznych środków chemicznych.	Edukacja ekologiczna społeczeństwa.	W granicach Obszaru Natura 2000 PLH 020021.	Sprawujący nadzór nad Obszarem Natura 2000 PLH 020021 we współpracy z właścicielami, zarządcami budynków i służbami Parku.
10.	Pozostawienie wlotów dla nietoperzy w budynkach, w miarę możliwości tych, z których nietoperze korzystały wcześniej.	Edukacja ekologiczna społeczeństwa.	W granicach Obszaru Natura 2000 PLH 020021.	Sprawujący nadzór nad Obszarem Natura 2000 PLH 020021 we współpracy z właścicielami, zarządcami budynków i służbami Parku.
11.	Odstąpienie od stosowania iluminacji świetlnej w przypadku budynków, w których znajdują się kolonie rozrodcze nietoperzy.	Edukacja ekologiczna społeczeństwa.	W granicach Obszaru Natura 2000 PLH 020021.	Sprawujący nadzór nad Obszarem Natura 2000 PLH 020021 we współpracy z właścicielami, zarządcami budynków i

				służbami Parku.
12	Zachowanie wszelkich wolno stojących piwniczek i innych obiektów, które mogą posłużyć nietoperzom za miejsca zimowania.	Edukacja ekologiczna społeczeństwa.	W granicach Obszaru Natura 2000 PLH 020021.	Sprawujący nadzór nad Obszarem Natura 2000 PLH 020021 we współpracy z właścicielami, zarządcami budynków i służbami Parku.

2) monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów, w ramach których zaleca się:

Lp.	Rodzaj monitoringu	Zakres	Obszar monitoringu	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie / podmiot współpracujący
1	2	3	4	5
1.	Monitoring nieleśnych siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony Obszaru Natura 2000 PLH 020021.	Struktura gatunkowa fitocenozy; obecność gatunków diagnostycznych i obcych; zgodność składu gatunkowego z siedliskiem; nasłonecznienie; ew. stopień uwodnienia, powierzchnia płatu. Monitoring co 2 lat.	W granicach Obszaru Natura 2000 PLH 020021.	Sprawujący nadzór nad Obszarem Natura 2000 PLH 020021 we współpracy z jednostkami naukowo-badawczymi, organizacjami pozarządowymi i służbami Parku.
2.	Monitoring leśnych siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony Obszaru Natura 2000 PLH 020021.	Struktura pionowa i pozioma fitocenozy; obecność gatunków diagnostycznych i obcych; zgodność składu gatunkowego z siedliskiem; nasłonecznienie ew. stopień uwodnienia; powierzchnia płatu. Monitoring co 5 lat.	W granicach Obszaru Natura 2000 PLH 020021.	Sprawujący nadzór nad Obszarem Natura 2000 PLH 020021 we współpracy z jednostkami naukowo-badawczymi, organizacjami pozarządowymi, administracją Lasów Państwowych i służbami Parku.
3.	Monitoring gatunków zwierząt wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG będących przedmiotem ochrony w Obszarze Natura 2000 PLH 020021.	Liczebność, ew. struktura populacji; izolacja populacji; warunki siedliskowe; zagrożenia.	W granicach Obszaru Natura 2000 PLH 020021.	Sprawujący nadzór nad Obszarem Natura 2000 PLH 020021 we współpracy z jednostkami naukowo-badawczymi, organizacjami pozarządowymi, administracją Lasów

				Państwowych i służbami Parku.
--	--	--	--	-------------------------------

3) uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony, w ramach których zaleca się kontynuowanie rozpoznawania stanowisk gatunków wymiennych w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG – odpowiedzialny: Sprawujący nadzór nad Obszarem Natura 2000 PLH 020021 we współpracy z organizacjami pozarządowymi, służbami Parku i Administracją Lasów Państwowych.

6. Obszary wdrażania działań ochronnych w obrębie Obszaru Natura 2000 PLH 020021 przedstawia załącznik nr 2 do uchwały.

7. Nie wskazuje się potrzeby zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin Marcinowice i Dzierżoniów i w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w obrębie tych gmin oraz w planie zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego, niezbędnych dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono Obszar Natura 2000 PLH020021.

8. Nie wskazuje się potrzeby ani terminu sporządzenia planu ochrony dla części Obszaru Natura 2000 PLH 020021 położonego w granicach Parku.

Rozdział 9

Uwzględnienie zakresu planu zadań ochronnych dla specjalnego obszaru ochrony siedlisk PLH 020040 „Masyw Ślęzy” położonego w granicach Parku

§ 16. 1 Opis granic specjalnego obszaru ochrony siedlisk „Masyw Ślęzy” położonego w granicach Parku, zwanego dalej „Obszarem Natura 2000 PLH 020040”:

Za umowną granicę Obszaru Natura 2000 PLH 020040 uznaje się punkt przecięcia działki numer 1468/231 z działką drogową numer 71 w południowo - zachodniej części Obszaru Natura 2000 PLH 020040. Następnie granica biegnie na północny-wschód północną krawędzią działki numer 1468/231. Dalej granica przebiega w kierunku północno-zachodnim, zachodnimi skrajami działek 104, 1468/202, 105, 470, 471. Potem granica skręca na wschód, przebiegając północnymi krawędziami działek 468, 469, 1468/194, 1468/193. Następnie zachodnimi skrajami działek 1468/192, 1526/235 granica biegnie na północ. Dalej przebieg granicy wyznacza południowa i zachodnia krawędź działki 467 oraz południowa i zachodnia krawędź działki 456. Następnie granica przebiega na północ skrajami działek 1006, 110/1, 466. Później granica skręca na zachód i przebiega południowym skrajem działki 454, we fragmentach ją przecinając. Dalej granica Obszaru Natura 2000 PLH 020040 biegnie na północ, zachodnią krawędzią działki 454. Później granica skręca na zachód i przebiega południowymi skrajami działek 465, 464 i 111/3. W tym miejscu granica skręca na północ biegnąc zachodnim skrajem działki 111/3 a następnie na zachód i północ – przebiegając południowym i zachodnim skrajem działki 302. Dalszy przebieg granicy ma kierunek wschodni - północnym skrajem działki 302 oraz działki 111/1. Dalej granica przebiega w kierunku północnym zachodnimi skrajami działek 111/1 i 112/1, a potem znów w kierunku zachodnim – południowym krańcem działki 301. Dalszy przebieg granicy w kierunku północnym wyznaczają zachodnie skraje działek 301 i 300. Potem granica skręca na wschód – przebieg zgodny z północnym skrajem działki 300 oraz na północ. W kierunku północnym granica biegnie zachodnimi krańcami działek 113, 114/1 298, 128/1 . Tu granica otacza działkę 297 i dalej biegnie na północny-zachód, zachodnimi krańcami działek 138, 296, 138, 295, 140. Granica otacza działkę 318. Następnie granica biegnie w

kierunku północno - wschodnim, północnymi krawędziami działek 141/1, 142/1. Dalej granica skręca na zachód – biegnie południowym skrajem działki 197, a potem skręca na północny wschód i przebiega zgodnie z południowym skrajem działki 127/1, aż do styku z działką 129. W tym miejscu granica skręca na południe – jej przebieg wyznacza zachodnia krawędź działki 129. Dalszy przebieg granicy w kierunku wschodnim określają północne skraje działek 202, 203 i 204. Granica przebiega wzdłuż północnej krawędzi działki 147/1. Potem granica skręca na południe biegnąc wschodnim skrajem działki 147/1. Następnie granica przebiega w kierunku wschodnim, północnymi skrajem działek 135, 136 i 137. Dalszy przebieg granicy w kierunku północnym wyznaczają zachodnie skraje działek 122, 123, 2/1, 124/1, 125/2 101/4 oraz 126/2. Tu granica skręca na wschód i biegnie północnym skrajem działki 126/3. Potem granica skręca w kierunku południowym, jej przebieg wyznaczają wschodnie krawędzie działek 126/3, 127. Tu niewielki fragment granicy biegnie w kierunku zachodnim i południowym – wzdłuż południowej i wschodniej granicy działki 11, a następnie granica biegnie w kierunku południowo-wschodnim, północnymi granicami działek 124/1, 76, 44, 77/1. Dalej granica biegnie na północny- wschód, północnymi granicami działek 77/3 i 77/2. Granica otacza działkę 77/2 biegnąc na południowy zachód południową granicą działki 77/2, 77/3 i 77/4. Dalej granica biegnie na południe wschodnimi krawędziami działek 78 i 80, na południowy wschód, południowym skrajem działki 80 i dalej na południe, wschodnimi granicami działek 81 i 83/1. Później granica skręca na wschód, wzdłuż północnej krawędzi działki 83/1, otacza działki 226 i 22/2. Następnie granica biegnie na południe wschodnimi skrajami działek 83/1 i 84/1, potem na południowy - zachód południową granicą działki 84/1, a następnie na wschód północnymi skrajami działek 261/84 i 261/1. Potem granica skręca na południe, wzdłuż wschodniej granicy działki 243, 261/1, 261/151, 261/152, 261/153, 261/154, 261/155. Dalej granica biegnie na wschód, południowymi krawędziami działek 261/155, 155/1, 154/2. Później przebieg granicy w kierunku południowym wyznaczają wschodnie krawędzie działek 154/2, 95/12, 95/1. Granica otacza działkę 95/1 a następnie przebiega wschodnim i południowym skrajem działki 96/3. Dalej granica biegnie na południe wschodnimi skrajami działek 97, 1002, 104/2, 1003, 1005/101. Później granica skręca na wschód, zgodnie z północną krawędzią działki 929/101. Dalej granica biegnie na północ wschodnimi krawędziami działek 932/103, 623/3, 927/2. Biegnąc dalej wzdłuż krawędzi działki 927/2 granica Obszaru Natura 2000 PLH 020040 skręca na wschód i na południe. Dalszy przebieg granicy wyznacza północna i wschodnia krawędź działki 930/102 a następnie wschodnie krawędzie działek 504/4, 930/102, 504/3 i znów 930/102. Tu granica skręca na wschód, biegnąc wzdłuż północnej krawędzi działki 476/ 102. Następnie granica skręca na południe – przebiega wzdłuż wschodniej krawędzi działki 476/102. Granica dalszej części Obszaru Natura 2000 biegnie w kierunku północno-wschodnim i wschodnim wzdłuż północnych krawędzi działek 620/183, 721/182, 721/181, 721/180 oraz 721/179. Tu granica skręca na północny – zachód przebiegając wzdłuż zachodniej krawędzi działki 262/1- /172. Granica otacza tę działkę z trzech stron, a następnie biegnie w kierunku południowym, wzdłuż krawędzi działki 262/2-/171. Dalej granica biegnie na wschód wzdłuż północnych skrajów działek 720 i 263/172. Później granica przebiega w kierunku północno-zachodnim, zgodnie z zachodnimi krawędziami działek 264/2-/170, 264/3-/170 i 264/1-/170. Dalszy przebieg granicy przyjmuje kierunek północno-wschodni i wyznaczają go północne krawędzie działek 264/1 - /170, 264/1 -/169, 264/1 -/168 i 264/1-167. Tu granica skręca na południe i biegnie wzdłuż wschodniej granicy działki 264/2-/167, a następnie przebiega w kierunku wschodnim – południowe krawędzi działek 264/2-/167 i 264/1-/168. Dalej granica przebiega zgodnie ze wschodnim skrajem działki 97. Dalej granica skręca na wschód i przebiega zgodnie z północnymi krawędziami działek 102, 41/2 i 101. Następnie otacza działkę 101 od wschodu i południa. Później granica biegnie południowym skrajem działki 95. W tym miejscu

granica skręca na południe i jej przebieg wyznaczają wschodnie krawędzie działek 100, 99 i 98/1. Dalej granica skręca na wschód i biegnie wzdłuż południowych krawędzi działek 98/1, 99 i 93. Później granica biegnie na południe, wschodnimi granicami działek drogowych 702, 706 i 574. Następnie, granica skręca w kierunku wschodnim i przebiega zgodnie z północną krawędzią działki drogowej 556/3, 338, 559. Później granica skręca w kierunku północnym i przebiega wzdłuż wschodniej granicy działki drogowej 553, działki 3/1, przecina kolejną działkę, a następnie skręca w kierunku południowo-zachodnim, zachodnim i północno-zachodnim, zgodnie w przebiegiem krawędzi działki 620/218. Następnie granica przecina działki 563, 169/2 i 564 i biegnie w kierunku południowym, wzdłuż wschodnich granic działek 173 i 174 oraz zachodniej granicy działki drogowej 549. Na wysokości działki 188 granica przecina działkę 549 i biegnie dalej wschodnią granicą działki drogowej 567. Dalszy przebieg granicy w kierunku południowo-zachodnim i południowym wyznacza północna krawędź działki drogowej 561 i 1216. Na wysokości przecięcia z działką drogową numer 1282 granica skręca na północny-zachód, przecinając działkę 1531. Następnie granica przebiega w kierunku zachodnim, północnymi skrajami działek 1530/2 i 1530/1, przecina działkę 935, 1280 i 1434 i dalej biegnie południowymi skrajami działek 929, 928/9, 928/3, 926/1, 1277/1, 923/3. Potem granica biegnie w kierunku północno-zachodnim, wschodnią krawędzią działki drogowej 1278, a potem w kierunku zachodnim południową krawędzią działek 1468/240, 1468/241, 1468/242, 1468/243, 1468/244 aż do przecięcia z działką drogową numer 71.

2. Granice Obszaru Natura 2000 PLH 020040 przedstawiono na mapie działań ochronnych, stanowiącej załącznik nr 2 do uchwały.

3. Istniejące i potencjalne (I/P) zagrożenia dla zachowania właściwego stanu siedlisk przyrodniczych i oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony Obszaru Natura 2000 PLH 020040:

L.p.	Przedmiot ochrony Obszaru Natura 2000 PLH 020040	Stan zagrożenia [I – istniejące / P –potencjalne]	Opis zagrożenia
1	2	3	4
1.	6210 Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i>) - priorytetowe są tylko murawy z istotnymi stanowiskami storczyków	(I/P)	Zarastanie muraw wskutek zaprzestania koszenia i wypasu, eutrofizacja i synantropizacja w sąsiedztwie miejscowości, wydeptywanie w miejscach intensywnego ruchu turystycznego, wypalanie.
2.	6410 Zmienneowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	(I/P)	Zaprzestanie koszenia łąk; nadmierny pobór wód gruntowych dla miejscowości Sulistrowice; presja ze strony rozbudowy domów jednorodzinnych i letniskowych.
3.	6430 Ziołorośla górskie (<i>Adenostylyon alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)		Nie zagrożone.
4.	6110 Skały wapienne i neutrofilne z roślinnością pionierską (<i>Alysso-Sedion</i>); 8150 Środkowoeuropejskie		Nie zagrożone.

	wyżynne piargi i gołoborza krzemianowe		
5.	8220 Ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z <i>Androsacion vandellii</i>	(I/P)	Zagrożenia naturalne: susze, nawalne opady, eutrofizacja, zacienianie, konkurencja gatunków inwazyjnych oraz antropogeniczne: wydobywanie minerałów, wspinaczki skałkowe, palenie ognisk w pobliżu ścian skalnych, nielegalne wysypiska śmieci.
6.	9110-2 Kwaśne buczyny górskie (<i>Luzulo-Fagenion</i>)	(I/P)	Wprowadzanie w gniazda i luki w kwaśnych buczynach górskich gatunków obcych - świerka i modrzewia lub gatunków rodzimych - dębu szypułkowego.
7.	9130-1 Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>)	(I/P)	Wprowadzanie gatunków obcych siedliskowo i geograficznie - świerka, modrzewia lub gatunków rodzimych (dęba szypułkowego) na siedliska żyznych buczyn nizinnych i kwaśnych dąbrów śródlądowych.
8.	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>), 9180 Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (<i>Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani</i>),)		Nie zagrożone.
9.	9190-2 Kwaśne dąbrowy śródlądowe	(I)	Siedliska przekształcone częściowo w antropogeniczne sośniny.
10.	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion</i>)	(I/P)	Wprowadzanie gatunków obcych siedliskowo, np. świerka i geograficznie lub monotypizacja drzewostanów lasów łęgowych poprzez promowanie jednego gatunku – olszy czarnej lub jesionu.
11.	91I0 Ciepłolubne dąbrowy (<i>Quercetalia pubescenti-petraeae</i>)	(I/P)	Susze, wypalanie, wydeptywanie, synantropizacja.

4. Cele działań ochronnych Obszaru Natura 2000 PLH 020040:

Lp	Przedmiot ochrony Obszaru Natura 2000 PLH 020040	Cel do osiągnięcia w okresie obowiązywania planu ochrony dla Parku
1	2	3
1.	Wszystkie siedliska przyrodnicze wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG będące przedmiotem ochrony Obszaru Natura 2000 PLH 020040.	Zachowanie stanu i różnorodności siedlisk przyrodniczych.

2.	Wszystkie siedliska przyrodnicze wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG będące przedmiotem ochrony Obszaru Natura 2000 PLH 020040.	Zachowanie i podtrzymanie możliwości trwałego funkcjonowania siedlisk przyrodniczych poprzez zachowanie łączących je liniowych struktur pełniących funkcje korytarzy ekologicznych.
3.	6210 Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i>), 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>), 6430 Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>).	Poprawa stanu naturalnych i półnaturalnych siedlisk przyrodniczych.
4.	6110 Skały wapienne i neutrofilne z roślinnością pionierską (<i>Alyso-Sedion</i>); 8150 Środkowoeuropejskie wyżynne piargi i gołoborza krzemianowe 8220 Ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z <i>Androsacion vandellii</i> .	Utrzymanie ochrony biernej wybranych stanowisk siedlisk naturalnych - naskalnych oraz objęcie taką formą ochrony siedlisk szczególnie cennych, a dotychczas niechronionych.
5.	9110-2 Kwaśne buczyny górskie (<i>Luzulo-Fagenion</i>), 9130-1 Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>), 9190-2 Kwaśne dąbrowy śródładowe, 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion</i>), 91I0 Ciepłolubne dąbrowy (<i>Quercetalia pubescenti-petraeae</i>).	Odtwarzanie ekosystemów leśnych o składzie gatunkowym zgodnym z siedliskiem.
6.	Wszystkie gatunki zwierząt wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG będące przedmiotem ochrony Obszaru Natura 2000 PLH 020040.	Zachowanie i poprawa bogactwa gatunkowego zwierząt w naturalnych siedliskach ich bytowania.
7.	Wszystkie gatunki zwierząt wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG będące przedmiotem ochrony Obszaru Natura 2000 PLH 020040.	Utrzymanie powierzchni dotychczas występującej mozaikowości środowiskowej z dużym udziałem ekotonów, warunkującej bogactwo i różnorodność zgrupowań zwierzęcych.
8.	Wszystkie gatunki zwierząt wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG będące przedmiotem ochrony Obszaru Natura 2000 PLH 020040.	Utrzymanie lub odtwarzanie korytarzy ekologicznych umożliwiających migrację zwierząt.
9.	Wszystkie gatunki zwierząt wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG będące przedmiotem ochrony Obszaru Natura 2000 PLH 020040.	Ograniczenie wprowadzania i kontrola liczebności gatunków obcego pochodzenia, w szczególności gatunków inwazyjnych, mogących stanowić zagrożenie dla rodzimej fauny.

5. Działania ochronne dotyczące przedmiotów ochrony Obszaru Natura 2000 PLH 020040 ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie dotyczące:

- 1) ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin zwierząt i ich siedlisk, w ramach których przy uwzględnieniu wymogów o których mowa w art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody zaleca się:

Lp.	Rodzaj działania ochronnego	Sposób wykonania i zakres	Obszar wdrażania działań ochronnych	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie / podmiot współpracujący
1	2	3	4	5
1.	Wyłączenie spod zainwestowania siedlisk przyrodniczych oraz stanowisk gatunków będących przedmiotem ochrony w Obszarze Natura 2000 PLH 020040.	Uwzględnienie w polityce przestrzennej gmin.	Siedliska przyrodnicze oraz siedliska gatunków będących przedmiotem ochrony.	Sprawujący nadzór nad Obszarem Natura 2000 PLH 020040 z samorządami gmin.
2.	Koszenie i karczowanie zarastających płatów siedliska - zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych (<i>Molinion</i>) 6410 i muraw kserotermicznych (<i>Festuco-Brometea</i>) 6210, połączone z usuwaniem biomasy.	Promocja pakietów rolnośrodowiskowych i kodeksu dobrych praktyk.	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>) i murawy kserotermiczne.	Sprawujący nadzór nad Obszarem Natura 2000 PLH 020040 we współpracy z właścicielami terenu, ośrodkami doradztwa rolniczego, organizacjami pozarządowymi i służbami Parku.
3.	Utrzymanie płatów siedlisk zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych (<i>Molinion</i>) 6410 i muraw kserotermicznych (<i>Festuco-Brometea</i>) 6210, jako trwałych użytków zielonych lub pastwisk, w obrębie których powinny obowiązywać zakazy i nakazy wyszczególnione w odpowiednich pakietach programów rolnośrodowiskowych, dostosowane do typu siedliska.	Promocja pakietów rolnośrodowiskowych i kodeksu dobrych praktyk.	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>) 6410i murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i>) 6210.	Sprawujący nadzór nad Obszarem Natura 2000 PLH 020040 we współpracy z właścicielami terenu, ośrodkami doradztwa rolniczego, organizacjami pozarządowymi i służbami Parku.

4.	Koszenie raz w roku w okresie późnojesiennym, z postawieniem 30% powierzchni łąki nieskoszonej, do koszenia w roku następnym. Zaleca się zbiór i usunięcie z łąki pokosu.	Promocja pakietów rolnośrodowiskowych i kodeksu dobrych praktyk.	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>) 6410 w granicach strefy APP_1.	Sprawujący nadzór nad Obszarem Natura 2000 PLH 020040 we współpracy z właścicielami terenu, ośrodkami doradztwa rolniczego, organizacjami pozarządowymi i służbami Parku.
5.	Zapewnienie organizmom saproksylicznym zróżnicowanego rodzajowo materiału żywicielskiego poprzez pozostawianie korzeni, konarów, gałęzi, wierzchołków, w różnym stopniu rozkładu - materiał obumierający, martwy, wstępnie rozkładający się, butwiejący - i w różny sposób rozmieszczony przestrzennie - drzewa stojące, leżące, zawieszane, złomy, karpy.	Realizacja zapisów planów urządzenia lasu.	Leśne siedliska przyrodnicze będące przedmiotem ochrony Obszaru Natura 2000 PLH 020040.	Administracja Lasów Państwowych we współpracy ze sprawującym nadzór nad Obszarem Natura 2000 PLH 020040.
6.	Nieusuwanie drzew obumierających i martwych, zwłaszcza starych drzew liściastych i drzew dziuplastych	Realizacja zapisów planów urządzenia lasu.	Leśne siedliska przyrodnicze będące przedmiotem ochrony Obszaru Natura 2000 PLH 020040.	Administracja Lasów Państwowych we współpracy ze sprawującym nadzór nad Obszarem Natura 2000 PLH 020040.
7.	Pozostawianie w odnawianych oddziałach leśnych kęp starodrzewu wraz z towarzyszącym im runem oraz warstwą podszytu i podrostu do naturalnego rozpadu	Realizacja zapisów planów urządzenia lasu.	Leśne siedliska przyrodnicze będące przedmiotem ochrony Obszaru Natura 2000 PLH 020040.	Administracja Lasów Państwowych we współpracy ze sprawującym nadzór nad Obszarem Natura 2000 PLH 020040.
8.	Elastyczne podejście do przebudowy	Realizacja zapisów planów urządzenia	Kwaśne buczyny górskie (<i>Luzulo-</i>	Administracja Lasów Państwowych we

	drzewostanów bukowych i zwiększenie powierzchni rębni złożonych z długim okresem odnowienia	lasu.	<i>Fagenion</i>) 9110-2, Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion</i>) 9130-1.	współpracy ze sprawującym nadzór nad Obszarem Natura 2000 PLH 020040.
9.	Opracowanie sposobu odnawiania dąbrów poprzez dostosowanie typu rębni nie powodującego zniekształceń struktury i funkcji siedliska oraz ekspansji gatunków nitrofilnych - głównie jeżyny i trzcinnika piaskowego na odnawiane powierzchnie.	Realizacja zapisów planów urządzenia lasu.	Kwaśne dąbrowy śródładowe 9190-2, Ciepłolubne dąbrowy (<i>Quercetalia pubescenti-petraeae</i>) 9110.	Administracja Lasów Państwowych we współpracy ze sprawującym nadzór nad Obszarem Natura 2000 PLH 020040.
10.	Niepozostawianie gałęzi i konarów po ścinie w sąsiedztwie skał i kamieniołomów, co powoduje zanikanie roślinności termofilnej i naskalnej związanej z siedliskami muraw kserotermicznych (<i>Festuco-Brometea</i>) 6210 oraz ścian skalnych i urwisk krzemianowych ze zbiorowiskami z <i>Androsacion vandellii</i> 8220.	Realizacja zapisów planów urządzenia lasu.	W obrębie i bezpośrednim sąsiedztwie siedlisk przyrodniczych: skały wapienne i neutrofilne z roślinnością pionierską (<i>Alyssosedion</i>); środkowoeuropejskie wyżynne piargi i gołoborza krzemianowe, ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z <i>Androsacion vandellii</i> .	Administracja Lasów Państwowych we współpracy ze sprawującym nadzór nad Obszarem Natura 2000 PLH 020040.
11.	Dostosowanie formy gospodarowania na obszarach łąkowych zasiedlonych przez modraszka nausitousa <i>Maculinea nausithous</i> i modraszka telejusa <i>Maculinea teleius</i> , jak również stanowiących ich	Promocja pakietów rolnośrodowiskowych i kodeksu dobrych praktyk. Edukacja ekologiczna społeczeństwa	Stwierdzone i potencjalne siedliska występowania modraszka nausitousa <i>Maculinea nausithous</i> i modraszka telejusa <i>Maculinea teleius</i> .	Sprawujący nadzór nad Obszarem Natura 2000 PLH 020040 we współpracy z właścicielami terenu, ośrodkami doradztwa rolniczego, organizacjami pozarządowymi i

	potencjalne siedliska, do wymagań ekologicznych obu motyli.			służbami Parku.
12.	Niezarybianie zbiorników wodnych, nie przeznaczonych do celów gospodarki rybackiej zasiedlonych przez traszkę grzebieniastą <i>Triturus cristatus</i> i kumaka nizinnego <i>Bombina bombina</i> .	Wykonanie w ramach działań bieżących. Edukacja ekologiczna społeczeństwa	Stwierdzone i potencjalne siedliska występowania traszki grzebieniastej <i>Triturus cristatus</i> i kumaka nizinnego <i>Bombina bombina</i> .	Sprawujący nadzór nad Obszarem Natura 2000 PLH 020040 we współpracy z właścicielami terenu.
13.	Odstąpienie od wykorzystywania przy remontach budynków zasiedlonych przez nietoperze toksycznych środków chemicznych.	Edukacja ekologiczna społeczeństwa.	W granicach Obszaru Natura 2000 PLH 020040.	Sprawujący nadzór nad Obszarem Natura 2000 PLH 020040 we współpracy z właścicielami, zarządcami budynków i służbami Parku.
14.	Pozostawienie wlotów dla nietoperzy w budynkach, w miarę możliwości tych, z których nietoperze korzystały wcześniej.	Edukacja ekologiczna społeczeństwa.	W granicach Obszaru Natura 2000 PLH 020040.	Sprawujący nadzór nad Obszarem Natura 2000 PLH 020040 we współpracy z właścicielami, zarządcami budynków i służbami Parku.
15.	Odstąpienie od stosowania iluminacji świetlnej w przypadku budynków, w których znajdują się kolonie rozrodcze nietoperzy.	Edukacja ekologiczna społeczeństwa.	W granicach Obszaru Natura 2000 PLH 020040.	Sprawujący nadzór nad Obszarem Natura 2000 we współpracy z właścicielami, zarządcami budynków i służbami Parku.
16.	Zachowanie wszelkich wolno stojących piwniczek i innych obiektów, które mogą posłużyć nietoperzom za miejsca zimowania.	Edukacja ekologiczna społeczeństwa.	W granicach Obszaru Natura 2000 PLH 020040.	Sprawujący nadzór nad Obszarem Natura 2000 PLH 020040 we współpracy z właścicielami, zarządcami budynków i służbami Parku.
17.	Zabezpieczanie wejść do	Wykonanie w ramach	W granicach Obszaru	Sprawujący nadzór

	zimowisk nietoperzy celem ograniczenia penetracji przez ludzi.	działań bieżących.	Natura 2000 PLH 020040.	nad Obszarem Natura 2000 PLH 020040 we współpracy z właścicielami, zarządcami budynków i służbami Parku.
18.	Pozostawianie w lasach, parkach i zadrzewieniach drzew dziuplastych. W przypadku drzewostanów ubogich w naturalne dziuple rozwieszanie skrzynek dla nietoperzy.	Realizacja zapisów planu urządzenia lasu. Wykonanie w ramach działań bieżących.	W granicach Obszaru Natura 2000 PLH 020040.	Sprawujący nadzór nad Obszarem Natura 2000 PLH 020040 we współpracy administracją Lasów Państwowych, właścicielami terenu i służbami Parku.

2) monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów, w ramach których zaleca się:

Lp.	Rodzaj monitoringu	Zakres	Obszar monitoringu	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie / podmiot współpracujący
1	2	3	4	5
1.	Monitoring nieleśnych siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony Obszaru Natura 2000 PLH 020040.	Struktura gatunkowa fitocenozy; obecność gatunków diagnostycznych i obcych; zgodność składu gatunkowego z siedliskiem; nasłonecznienie; ew. stopień uwodnienia, powierzchnia płatu. Monitoring co 2 lat.	W granicach Obszaru Natura 2000 PLH 020040.	Sprawujący nadzór nad Obszarem Natura 2000 PLH 020040 we współpracy z jednostkami naukowo-badawczymi, organizacjami pozarządowymi i służbami Parku.
2.	Monitoring leśnych siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony Obszaru Natura 2000 PLH 020040.	Struktura pionowa i pozioma fitocenozy; obecność gatunków diagnostycznych i obcych; zgodność składu gatunkowego z siedliskiem; nasłonecznienie ew. stopień uwodnienia; powierzchnia płatu. Monitoring co 5 lat.	W granicach Obszaru Natura 2000 PLH 020040.	Sprawujący nadzór nad Obszarem Natura 2000 PLH 020040 we współpracy z jednostkami naukowo-badawczymi, organizacjami pozarządowymi, administracją Lasów Państwowych i służbami Parku.

3.	<p>Monitoring gatunków roślin wskaźnikowych dla siedlisk będących przedmiotem ochrony Obszaru Natura 2000 PLH 020040, szczególnie narażonych na wyginięcie: w tym: gatunków zbiorowisk naskalnych i muraw kserotermicznych – <i>Asplenium adulterinum</i>, <i>A. adiantum nigrum</i>, <i>Galium valdepiosum</i>, <i>Asperula tinctoria</i>, <i>Veronica vindobonensis</i> oraz gatunków łąk zmiennowilgotnych – <i>Carex pulicaris</i>, <i>Carex davalliana</i>, <i>Trollius europaeus</i>, <i>Dianthus superbus</i>, <i>Gladiolus imbricatus</i>, (pod kątem występowania form zbliżonych i typowych <i>Gladiolus palustris</i>).</p>	<p>Liczebność i struktura wiekowa populacji oraz powierzchnia, struktura, skład florystyczny i warunki siedliska występowania gatunku. Monitoring coroczny.</p>	<p>W granicach Obszaru Natura 2000 PLH 020040.</p>	<p>Sprawujący nadzór nad Obszarem Natura 2000 PLH 020040 we współpracy z jednostkami naukowo-badawczymi, organizacjami pozarządowymi, administracją Lasów Państwowych i służbami Parku.</p>
4.	<p>Monitoring gatunków roślin występujących w większych populacjach, lecz narażonych na zniszczenie wskutek czynników antropogenicznych, stanowiących dobre indykatory zmieniających się warunków siedliskowych, siedlisk będących przedmiotem ochrony Obszaru Natura 2000 PLH 020040, w tym: gatunków zbiorowisk naskalnych – <i>Asplenium cuneifolium</i>, gatunków muraw kserotermicznych i naskalnych – <i>Festuca pallens</i>, <i>Allium senescens</i>, gatunków łąk zmiennowilgotnych i dąbrów świetlistych – <i>Laserpitium latifolium</i>, <i>Peucedanum cervaria</i></p>	<p>Liczebność i struktura wiekowa populacji oraz powierzchnia, struktura, skład florystyczny i warunki siedliska występowania gatunku. Monitoring coroczny.</p>	<p>W granicach Obszaru Natura 2000 PLH 020040.</p>	<p>Sprawujący nadzór nad Obszarem Natura 2000 PLH 020040 we współpracy z jednostkami naukowo-badawczymi, organizacjami pozarządowymi, administracją Lasów Państwowych i służbami Parku.</p>
5.	<p>Monitoring gatunków zwierząt wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG będących przedmiotem ochrony w Obszarze Natura 2000.</p>	<p>Liczebność, ew. struktura populacji; izolacja populacji; warunki siedliskowe; zagrożenia.</p>	<p>W granicach Obszaru Natura 2000 PLH 020040.</p>	<p>Sprawujący nadzór nad Obszarem Natura 2000 PLH 020040 we współpracy z jednostkami naukowo-badawczymi, organizacjami pozarządowymi,</p>

				administracją Lasów Państwowych i służbami Parku.
--	--	--	--	---

3) uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony, w ramach których zaleca się kontynuowanie rozpoznawania stanowisk występowania gatunków roślin i zwierząt wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG – odpowiedzialny: Sprawujący nadzór nad Obszarem Natura 2000 PLH 020040 we współpracy z organizacjami pozarządowymi, służbami Parku i administracją Lasów Państwowych.

6. Obszary wdrażania działań ochronnych w obrębie Obszaru Natura 2000 PLH 020040 przedstawia załącznik nr 2 do uchwały.

7. W stosunku do gruntów, dla których ustalenia obowiązujących studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego lub miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, stoją w kolizji do celów ochrony siedlisk przyrodniczych i siedlisk występowania gatunków roślin i zwierząt chronionych w ramach Obszaru Natura 2000 PLH 020040, oznaczonych w załączniku nr 2 jako strefa BKIIIB, zaleca się dokonanie zmiany tych ustaleń poprzez wyłączenie gruntów spod zabudowy oraz zachowanie dotychczasowego sposobu użytkowania.

8. Nie wskazuje się potrzeby ani terminu sporządzenia planu ochrony dla części Obszaru Natura 2000 PLH 020040 położonego w granicach Parku.

PRZEWODNICZĄCY SEJMIKU
WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

Jerzy Pokój

